

คู่มือกระบวนการปรับเป็นพินัย ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในสังกัดกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ลงประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป กำหนดการให้ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ซึ่งมีโทษปรับพินัย โดยการปรับเป็นพินัยไม่ถือเป็นการกระทำทางปกครอง และไม่มีสภาพเป็นโทษทางอาญา ย่อมทำให้ประชาชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการทางอาญา และไม่มีประวัติอาชญากรรมติดตัวอีกต่อไป อันเป็นกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ซึ่งปัจจุบันความผิดตามกฎหมายในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตรที่เปลี่ยนจากความผิดอาญาเป็นความผิดทางพินัยโดยผลของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังนั้น การดำเนินคดีความผิดทางพินัยพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและสาระสำคัญของกฎหมาย รวมถึงกระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัยเพื่อให้ดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักนิติการจึงได้จัดทำคู่มือกระบวนการปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในสังกัดกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗ เล่มนี้ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางประกอบการดำเนินงานตามกฎหมายให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตร ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพเป็นไปตาม และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

สำนักนิติการ
กรมวิชาการเกษตร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. การดำเนินคดีความผิดทางพินัย	๑
๒. การดำเนินการหลังจากมีคำสั่งปรับเป็นพินัย	๕
๓. ช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัย	๘
๔. การติดต่อสื่อสาร	๘
๕. การรายงาน	๙
๖. อายุความ	๑๐
๗. ปฏิบัติภายหลังจากการปรับเป็นพินัย	๑๐
๘. มาตรการความผิดตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของกรมวิชาการเกษตร	๑๑
๙. แบบพินัย และตัวอย่าง	๑๓
๑๐. ตัวอย่างรายงานสรุปผลการปรับเป็นพินัยของกรมวิชาการเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕.. ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕	๔๖
๑๑. แผนภาพขั้นตอนการออกคำสั่งปรับเป็นพินัย	๔๗
๑๒. พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕	๕๐
๑๓. กฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖	๗๓
๑๔. กฎกระทรวง การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖	๗๘
๑๕. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖	๘๐
๑๖. ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖	๙๐
๑๗. ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีความผิด ทางพินัยของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๖	๙๓
๑๘. ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖	๑๐๒
๑๙. บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจ ปรับเป็นพินัยและหลักเกณฑ์ในการปรับเป็นพินัย ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๐๘
๒๐. บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย และการบังคับคดี ความผิดทางพินัยแก่คนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ และวิดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๑๔

คู่มือกระบวนการปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในสังกัดกรมวิชาการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

กระบวนการปรับเป็นพินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การดำเนินคดีความผิดทางพินัย
๒. การดำเนินการหลังจากมีคำสั่งปรับเป็นพินัย
๓. ช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัย
๔. การติดต่อสื่อสาร
๕. การรายงาน
๖. อายุความ
๗. ปฏิบัติภายหลังจากการปรับเป็นพินัย

๑. การดำเนินคดีความผิดทางพินัย

เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐพบว่า มีบุคคลกระทำความผิดทางพินัย หรือมีพยานหลักฐานชัดเจนว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางพินัย ภายในอายุความ ๒ ปี นับแต่วันแรกของการกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาอัตราค่าปรับเป็นพินัย
๒. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบข้อกล่าวหา
๓. การดำเนินการของผู้ถูกกล่าวหาหลังจากทราบข้อกล่าวหา^๑ แบ่งได้ ๓ กรณี
  - ๓.๑ กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่มีการดำเนินการใด ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด (ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง)
  - ๓.๒ กรณีผู้ถูกกล่าวหายอมรับสารภาพ และมีได้มีข้อโต้แย้ง (ข้อ ๘ วรรคสอง)
  - ๓.๓ กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับสารภาพ และมีข้อโต้แย้ง หรือกรณีอื่น ๆ (ข้อ ๘ วรรคสาม)
๔. การกำหนดค่าปรับพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามแบบพินัย ๒ (มาตรา ๙)

แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาอัตราค่าปรับเป็นพินัย ตามกฎหมายและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย โดยให้พิจารณาจากอัตราโทษสูงสุดก่อน หรือกรณีกฎหมายมิได้กำหนดอัตราโทษสูงสุดไว้ แต่กำหนดค่าปรับเป็นรายวัน หากยอดรวมจากการคำนวณค่าปรับเกินหนึ่งหมื่นบาทต้องกระทำในรูปแบบองค์คณะ

^๑ ข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖กำหนดว่า “ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดทางพินัย หรือมีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางพินัย และเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัยและแจ้งด้วยวาจาให้ผู้ถูกกล่าวหาสิทธิให้การทันทีหรือจะให้อภัยค่าภายหลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งก็ได้ หากผู้ถูกกล่าวหายอมรับสารภาพและมีได้มีข้อโต้แย้ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกการรับสารภาพและการไม่ได้แย้ง นั้นไว้ และให้ผู้กระทำความผิดลงนามไว้เป็นหลักฐาน แล้วออกคำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ เว้นแต่กรณีการออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะให้เสนอองค์คณะเพื่อพิจารณาออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป

เมื่อมีผู้กระทำความผิดทางพินัย และมีใช่เป็นกรณีที่จะดำเนินการได้ตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายแจ้งข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัยต่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือ และแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นนิติบุคคล การแจ้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้แจ้งต่อผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลนั้น”

หรือกรณีกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท หากยอดรวมจากการคำนวณค่าปรับเกินหนึ่งหมื่นบาทต้องกระทำในรูปแบบองค์คณะ^๒

- กรณีที่กฎหมายกำหนดโทษปรับเป็นพินัยไว้ มีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ให้ส่วนราชการพิจารณามอบหมายเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ข้อ ๖)

- กรณีที่กฎหมายกำหนดโทษปรับเป็นพินัยไว้ มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องกระทำในรูปแบบองค์คณะ ให้ส่วนราชการเสนออธิบดีกรมวิชาการเกษตรเพื่อกำหนดหัวหน้าองค์คณะหนึ่งคน และองค์คณะอีกไม่น้อยกว่าสองคน จากประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตร ตามที่เห็นสมควร (ข้อ ๗)

๒. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบข้อกล่าวหาเป็นหนังสือตามแบบพินัย ๑ พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัย

- หนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำผิดทางพินัย ตามแบบพินัย ๑ ให้แจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิจะให้การทันทีหรือจะให้ถ้อยคำภายหลังภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง (ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง) โดยผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิขอขยายระยะเวลาให้ถ้อยคำได้ เพราะเหตุที่ทำให้ไม่อาจดำเนินการนั้น ๆ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและต้องไม่ใช่ความผิดของผู้ถูกกล่าวหา โดยให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๑๘ ขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาต้องยื่นคำขอภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่เหตุเช่นนั้นสิ้นสุดลง (เริ่มนับตั้งแต่วันที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอนุญาตให้ขยายระยะเวลาได้ (ข้อ ๑๐)^๓

- กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำผิดทางพินัยตามแบบพินัย ๑ ทางไปรษณีย์ตอบรับให้แนบบันทึกยอมรับสารภาพ คำชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหา (แบบพินัย ๑/๑) และแบบให้ความยินยอมการติดต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ (แบบพินัย ๘)

- กรณีผู้ถูกกล่าวหาพบเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยตนเอง ให้ผู้ถูกกล่าวหาทำบันทึกยอมรับสารภาพ คำชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหา (แบบพินัย ๑/๑) หรือหากผู้ถูกกล่าวหาให้การยอมรับสารภาพ คำชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหาด้วยวาจา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกไว้ตาม (แบบพินัย ๑/๒) และทำแบบให้ความยินยอมการติดต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ (แบบพินัย ๘)

หมายเหตุ : ๑. ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำผิดทางพินัยตามแบบพินัย ๑ พร้อมเอกสารอื่น ๆ ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ เพื่อให้มีหลักฐานในการตรวจสอบวันที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้ง

๒. ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นนิติบุคคล การแจ้งให้แจ้งต่อผู้ดำเนินกิจการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลนั้น

๓. เหตุที่ทำให้ไม่อาจดำเนินการนั้น ๆ เช่น เหตุสุดวิสัย ภัยธรรมชาติ โรคระบาด เป็นต้น

^๒ มาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดว่า “ ในการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่มีใจเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจ ปรับเป็นพินัยมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ วรรคสาม และถ้าปรับเป็นพินัย ที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียว เป็นผู้ที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ได้ แต่ถ้าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องกำหนดให้การปรับเป็นพินัยกระทำ เป็นองค์คณะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน”

^๓ ข้อ ๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดว่า “ในการดำเนินการปรับเป็นพินัย หากผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดไม่อาจกระทำกรอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ หรือคำสั่งได้เพราะมีเหตุการณที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้น จากความผิดของผู้นั้น ถ้าผู้นั้นมีคำขอหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นสมควร เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจขยายระยะเวลาและดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้ว เสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการยื่นคำขอ ต้องยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่เหตุการณ์เช่นนั้นได้สิ้นสุดลง”

๓. การดำเนินการของผู้ถูกร้องหลังจากทราบข้อกล่าวหา แบ่งได้ ๓ กรณี ดังนี้

๓.๑ กรณีผู้ถูกร้องไม่มีการดำเนินการใด ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด (ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง)

เมื่อผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำผิดทางวินัยตามแบบพินัย ๑ แล้ว หากพ้นกำหนดเวลา ๓๐ วัน ที่ผู้ถูกร้องจะต้องชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในกำหนด และมีได้ยื่นคำขอขยายระยะเวลาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่อย่างใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเท่าที่มี เพื่อพิจารณาว่าผู้ถูกร้องได้กระทำความผิดทางวินัยหรือไม่ (ข้อ ๑๑)

- กรณีพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำความผิดทางวินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการสั่งปรับเป็นพินัยตามแบบพินัย ๒ โดยให้ส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเท่านั้น

- กรณีพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องมิได้กระทำความผิดทางวินัย หรือมีเหตุตามกฎหมายที่ผู้ถูกร้องไม่ต้องรับโทษ หรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้สั่งยุติเรื่อง และแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบตามแบบพินัย ๓ (ข้อ ๑๑ วรรคสอง)^๔

โดยการพิจารณาและออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่พ้นกำหนดเวลา หากมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้การพิจารณาและออกคำสั่งไม่แล้วเสร็จ ให้อธิบดีกรมวิชาการเกษตรมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน (ข้อ ๑๓)^๕

๓.๒ กรณีผู้ถูกร้องหายอมรับสารภาพ และมีได้มีข้อโต้แย้ง (ข้อ ๘ วรรคสอง)

- เมื่อผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำผิดทางวินัยตามแบบพินัย ๑ แล้ว และได้ยอมรับสารภาพ และมีได้มีข้อโต้แย้งใด ๆ ภายในกำหนดระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

- การยอมรับสารภาพ การชี้แจง หรือการแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกร้องจะทำเป็นหนังสือตามแบบพินัย ๑/๑ ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๑๘ หรือด้วยวาจา โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกไว้และให้ผู้ถูกร้องลงนามไว้เป็นหลักฐานตามแบบพินัย ๑/๒ ก็ได้

- ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งปรับเป็นพินัยตามแบบพินัย ๒ โดยการพิจารณาและออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการภายใน ๓๐ วัน นับแต่พ้นกำหนดเวลา หากมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้การพิจารณาและออกคำสั่งไม่แล้วเสร็จ ให้อธิบดีกรมวิชาการเกษตรมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน (ข้อ ๑๓) ทั้งนี้การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยถึงผู้กระทำความผิดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเท่านั้น

- เมื่อผู้กระทำความผิดทางวินัยชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว ให้แจ้งผู้กระทำความผิดทางวินัยทราบตามแบบพินัย ๓

^๔ ข้อ ๑๒ แห่งกฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดว่า “ เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ถูกร้องจะต้องชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ไม่ว่าผู้ถูกร้องจะได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พิจารณาจากคำชี้แจงหรือคำแก้ข้อกล่าวหา(ถ้ามี) ประกอบกับข้อเท็จจริงที่แสวงหาได้แล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องกระทำความผิดทางวินัย ให้ดำเนินการสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ ต่อไป ในกรณีที่ไม่ได้ความว่าผู้ถูกร้องกระทำความผิดทางวินัย หรือมีเหตุตามกฎหมายที่ผู้ถูกร้องไม่ต้องรับโทษ หรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้สั่งยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ถูกร้องและผู้กล่าวหาทราบ”

^๕ ข้อ ๑๓ แห่งกฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดว่า “ ภายใต้งบับแห่งอายุความตามมาตรา ๑๑ การพิจารณาและออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามข้อ ๑๒ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาการส่งคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หากมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้การพิจารณาและออกคำสั่งไม่แล้วเสร็จ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่จะขยายระยะเวลาเกินสองครั้งไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๓๓๘”

๓.๓ กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับสารภาพ และมีข้อโต้แย้ง หรือกรณีอื่น ๆ (ข้อ ๘ วรรคสาม)

๑) เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำความผิดทางพินัยตามแบบพินัย ๑ แล้ว และได้ปฏิเสธข้อกล่าวหา และมีการชี้แจงหรือการแก้ข้อกล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหาแต่ไม่มีข้อโต้แย้งใด ๆ ภายในกำหนดระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

การชี้แจง หรือการแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาจะทำเป็นหนังสือตามแบบพินัย ๑/๑ ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๑๘ หรือด้วยวาจาโดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกไว้ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงนามไว้เป็นหลักฐานตามแบบพินัย ๑/๒ ก็ได้

๒) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรวบรวมเอกสารและพยานหลักฐานทำบันทึกส่งมายังสำนักนิติการ เพื่อเสนอต่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตร เมื่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตรลงนามในหนังสือแล้ว สำนักนิติการจะส่งเรื่องกลับไปให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อแจ้งข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัย ต่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ (ข้อ ๘ วรรคสาม)

หมายเหตุ : ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งหนังสือตามช่องทางที่ผู้ถูกกล่าวหาได้แจ้งไว้ ตามแบบให้ความยินยอมการติดต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ (แบบพินัย ๘)

๓) เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือแจ้งให้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีสิทธิขอขยายระยะเวลาในการชี้แจงหรือการแก้ข้อกล่าวหาได้ เพราะเหตุที่ทำให้ไม่อาจดำเนินการนั้น ๆ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และต้องไม่ใช้ความผิดของผู้ถูกกล่าวหา โดยให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๑๘ ขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาต้องยื่นคำขอภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่เหตุเช่นนั้นสิ้นสุดลง (เริ่มนับตั้งแต่วันที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอนุญาตให้ขยายระยะเวลาได้) (ข้อ ๑๐)^๖

๔) เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาคำชี้แจงหรือคำแก้ข้อกล่าวหา ประกอบกับข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน เพื่อพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดทางพินัยหรือไม่ (ข้อ ๑๑)^๗

- กรณีพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการสั่งปรับเป็นพินัยตามแบบพินัย ๒ **โดยให้ส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเท่านั้น**

- กรณีพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดทางพินัย หรือมีเหตุตามกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรับโทษ หรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้สั่งยุติเรื่อง และแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามแบบพินัย ๓ (ข้อ ๑๑ วรรคสอง)

โดยการพิจารณาและออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการภายใน ๓๐ วัน นับแต่พ้นกำหนดเวลา หากมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้การพิจารณาและออกคำสั่งไม่แล้วเสร็จ ให้อธิบดีกรมวิชาการเกษตรมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน (ข้อ ๑๓)

^๖ ข้อ ๕ แห่งระเบียบสำนักนายก ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดว่า “ในการดำเนินการปรับเป็นพินัย หากผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ หรือคำสั่งได้เพราะมีเหตุการณณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น ถ้าผู้นั้นมีคำขอหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นสมควร เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจขยายระยะเวลาและดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้วเสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการยื่นคำขอ ต้องยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่เหตุการณ์เช่นนั้นได้สิ้นสุดลง”

^๗ ข้อ ๑๒ แห่งกฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดว่า “เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พิจารณาจากคำชี้แจงหรือคำแก้ข้อกล่าวหา(ถ้ามี) ประกอบกับข้อเท็จจริงที่แสวงหาได้แล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย ให้ดำเนินการสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ ต่อไป

ในกรณีที่ไม่ได้ความว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย หรือมีเหตุตามกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรับโทษ หรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้สั่งยุติเรื่อง และแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาและผู้กล่าวหาทราบ”

๕) กรณีผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหา และไม่ดำเนินการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับการตอบกลับปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานตามแบบพินัย ๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบว่ามีผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหา และส่งสำนวนให้สำนักนิติการ

สำนักนิติการพิจารณาข้อเท็จจริง และสรุปสำนวนไปยังพนักงานอัยการไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน ก่อนคดีขาดอายุความ เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป (ข้อ ๑๔)^๕

๔. การกำหนดค่าปรับพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามแบบพินัย ๒ (มาตรา ๙) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕)

ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิดทางพินัย และพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย

(๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นที่เกี่ยวเนื่องกับผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิดทางพินัย

(๔) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย

๒. การดำเนินการหลังจากมีคำสั่งปรับเป็นพินัย

การดำเนินการของผู้กระทำความผิดทางพินัยหลังจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย

๑. กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

๒. ผู้กระทำความผิดมีสิทธิขอผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย

๓. ผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา มีสิทธิขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ (ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง)^๕

๔. ผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา มีสิทธิขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

๕. การยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย หรือยุติการปรับเป็นพินัย

^๕ ข้อ ๑๓ วรรคสอง แห่งกฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดว่า “ในกรณีที่ฟ้องคดีต่อผู้ถูกกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการอย่างช้าไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันก่อนวันที่คดีจะขาดอายุความ”

^๕ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕กำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือหนาทนหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัส ในการดำรงชีวิต ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือ ขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มียอดชำระค่าปรับเป็นพินัย ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควร เพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้สั่งปรับเป็นพินัย และผู้นั้น ไม่ได้แย้งคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการ ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป ถ้าคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล การยื่น คำร้องให้ยื่นต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุ แห่งความยากจนเหลือหนาทนหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ศาลจะกำหนด ค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือจะกล่าวตัดเดือนโดยไม่ปรับเป็นพินัย หรือหากผู้นั้นยินยอม จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ หรือในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นไม่มีเงินชำระค่าปรับ จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงาน สาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ หากผู้นั้นยินยอม”

๑. กำหนดให้ผู้กระทำผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับคำสั่ง หากผู้กระทำผิดไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานตามแบบพินัย ๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และส่งสำนวนให้สำนักนิติการ

สำนักนิติการพิจารณาข้อเท็จจริง และสรุปสำนวนไปยังพนักงานอัยการไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน ก่อนคดีขาดอายุความ เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕^{๑๐} ต่อไป (ข้อ ๑๔)

๒. ผู้กระทำความผิดมีสิทธิขอผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย สามารถยื่นคำร้องขอเป็นหนังสือตามแบบพินัย ๕ ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ณ ส่วนราชการ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๑๘ (ข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง)

- การพิจารณาอนุญาตให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาจากฐานะการเงิน รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน เว้นแต่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีพฤติการณ์หลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัย (ข้อ ๑๕ วรรคสอง)

- การกำหนดจำนวนเงินและระยะเวลาในการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาจากหลักเกณฑ์ (ข้อ ๑๕ วรรคสาม) ดังนี้

๑) ฐานะการเงิน รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน เว้นแต่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีพฤติการณ์หลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัย เพื่อไม่ให้กระทบต่อการดำรงชีวิตของผู้กระทำความผิดทางพินัย และครอบครัว

๒) จำนวนค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่ผู้กระทำผิดต้องชำระ

๓) อายุความที่เหลือ

ทั้งนี้ การกำหนดระยะเวลาในการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐควรกำหนดการผ่อนชำระให้เสร็จสิ้นอย่างมากภายในเวลา ๑๒๐ วัน ก่อนขาดอายุความ หรืออย่างน้อยที่สุดภายในเวลา ๖๐ วัน ก่อนขาดอายุความ ทั้งนี้ไม่ควรกำหนดเวลาที่น้อยกว่า ๖๐ วัน เนื่องจากต้องมีระยะเวลาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการ หากผู้กระทำความผิดทางพินัยผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร

กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามข้อ ๑๕ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหนังสือแจ้งผู้กระทำความผิดว่าการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยเป็นอันยกเลิก และผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วน ภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนด (ข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง)

หมายเหตุ : ๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐจักต้องทำหนังสือแจ้งผู้กระทำความผิดให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วน ภายใน ๗ วัน นับแต่ผิดนัดชำระค่าปรับเป็นพินัย

๒. หนังสือแจ้งผู้กระทำความผิด ให้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับเป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วน ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับหนังสือแจ้ง

๓. เหตุอันสมควร เช่น ภัยธรรมชาติ ระบบธนาคารขัดข้อง เป็นต้น

^{๑๐} มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕กำหนดว่า “ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๒๐ ปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับ เป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐานและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติ ความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง เจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งให้พนักงานอัยการ ”

กรณีผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามหนังสือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานตามแบบพินัย ๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระค่าปรับเป็นพินัย และส่งสำนวนให้สำนักนิติการ

สำนักนิติการพิจารณาข้อเท็จจริง และสรุปสำนวนไปยังพนักงานอัยการไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน ก่อนคดีขาดอายุความ เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป (ข้อ ๑๖ วรรคสอง)^{๑๑}

๓. ผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา มีสิทธิขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ (ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง)

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจน เหลือทนทาน หรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต สามารถยื่นคำร้องตามแบบพินัย ๖ ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ณ ส่วนราชการ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามข้อ ๑๘ โดยให้แจ้งเหตุผลประกอบการยื่นคำร้องมาด้วย

เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับคำร้อง หรือในกรณีที่ความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีเหตุผลอันสมควรให้มีสิทธิขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ และผู้กระทำความผิดทางพินัยยินยอมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมดำเนินการกับนิติกร สำนักนิติการ หรือนิติกร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตนั้นๆ ไปยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป (ข้อ ๑๗ วรรคสาม)

๔. ผู้กระทำความผิดทางพินัยซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา มีสิทธิขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย^{๑๒} ได้ ๒ กรณี ดังนี้

๑) กรณีที่กระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทาน หรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต สามารถยื่นคำร้องตามแบบพินัย ๖ ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ณ ส่วนราชการหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๑๘ (ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง)

๒) กรณีที่ไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย สามารถยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควรตามแบบพินัย ๗ ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ณ ส่วนราชการ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๑๘ (ข้อ ๑๗ วรรคสอง)

เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับคำร้อง หรือในกรณีที่ความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีเหตุผลอันสมควรให้มีสิทธิขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย และผู้กระทำความผิดทางพินัยยินยอม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมดำเนินการกับนิติกร สำนักนิติการ หรือนิติกร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตนั้นๆ ไปยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป (ข้อ ๑๗ วรรคสาม)

^{๑๑} ข้อ ๑๓ วรรคสอง แห่งกฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดว่า “ในกรณีที่ฟ้องคดีต่อผู้ถูกกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการอย่างช้าไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันก่อนวันที่คดีจะขาดอายุความ”

^{๑๒} มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัส ในการดำรงชีวิต ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือ ขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้สั่งปรับเป็นพินัย และผู้นั้น ไม่ได้แย้งคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการ ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป ถ้าคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล การยื่น คำร้องให้อื่นต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุ แห่งความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ศาลจะกำหนด ค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือจะกล่าวตัดสินโดยไม่ปรับเป็นพินัย หรือหากผู้นั้น ยินยอม จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ หรือในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นไม่มีเงินชำระค่าปรับ จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงาน สาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ หากผู้นั้นยินยอม”

๕. การยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย หรือยุติการปรับเป็นพินัย ตามแบบพินัย ๓

(ข้อ ๑๒) ดังนี้

- เห็นว่าไม่ได้กระทำความผิดพินัยในเรื่องที่ถูกกล่าวหา
- มีการชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว
- โดยความตายของผู้กระทำความผิดทางพินัย (กรณีบุคคลธรรมดา)
- เมื่อคดีขาดอายุความตามมาตรา ๑๑^{๑๓} หรือพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒^{๑๔}

พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

- ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว
- ศาลกำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ และมีการชำระค่าปรับเป็นพินัย

ครบถ้วนแล้ว

๓. ช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัย

ช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัย^{๑๕} มีดังต่อไปนี้

๑. โมบายล์แบงกิง (Mobile Banking) ตามบาร์โคดหรือคิวอาร์โคดที่แนบมาด้วยนี้

๒. ระบบการจัดการข้อมูลการชำระค่าธรรมเนียมแบบใบแจ้งการชำระเงิน (Bill Payment)

และการออกไปเสิร์ฟรับเงินของกรมวิชาการเกษตร (e-bill)

๓. ชำระ ณ จุดชำระค่าปรับเป็นพินัยของกรมวิชาการเกษตร

ทั้งนี้ หากชำระแล้วให้นำส่งหลักฐานการชำระให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

๔. การติดต่อสื่อสาร

ผู้ถูกกล่าวหาสามารถยื่นคำร้อง คำรับสารภาพ คำชี้แจง คำแก้ข้อกล่าวหา การปฏิเสธข้อกล่าวหา การแจ้งยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารอื่นใด ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของส่วนราชการก็ได้ โดยให้ความยินยอมการติดต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ (แบบพินัย ๘) ตามข้อ ๑๘^{๑๖}

เมื่อผู้ถูกกล่าวหาให้ความยินยอมตามแบบพินัย ๘ และได้กำหนดช่องทางติดต่อสื่อสารโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้แล้ว ให้ถือว่า การรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลที่ถูกกล่าวหาได้กำหนดไว้

ให้ส่วนราชการที่มีกฎหมายซึ่งกำหนดโทษปรับเป็นพินัยในความรับผิดชอบจัดให้มีเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบข้อมูล ซึ่งได้มีการติดต่อสื่อสารตามวรรคหนึ่งเป็นประจำทุกวัน

^{๑๓} มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดว่า “ ในคดีความผิดทางพินัย ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือฟ้องภายในกำหนด สองปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัย จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ”

^{๑๔} มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดว่า “ เมื่อได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้ผู้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้นั้น มิได้ชำระหรือชำระค่าปรับเป็นพินัยแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน และเกินห้าปีนับแต่วันที่มีคำสั่งหรือ คำพิพากษาดังกล่าว จะบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาต่อผู้นั้นมิได้ ”

^{๑๕} กฎกระทรวง การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖

^{๑๖} ข้อ ๘ วรรคสอง แห่งกฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดว่า “ การชี้แจง การแก้ข้อกล่าวหา หรือการยอมรับสารภาพต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาจะทำเป็นหนังสือ หรือทำด้วยวาจา หรือทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ในกรณีที่ทำได้ด้วยวาจาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกไว้และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงนามไว้เป็นหลักฐาน ”

๕. การรายงาน

๕.๑ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัย รายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าส่วนราชการที่ตนสังกัดทราบ และรายงานไปยังส่วนราชการที่รับผิดชอบตามกฎหมายนั้น ๆ ทุก ๆ สามเดือน ดังนี้

(๑) ความผิดทางพินัยตามกฎหมายว่าด้วยปุ๋ย ให้รายงานไปที่กลุ่มควบคุมปุ๋ย สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร

(๒) ความผิดทางพินัยตามกฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืช ให้รายงานไปที่กลุ่มควบคุมพันธุ์พืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร

(๓) ความผิดทางพินัยตามกฎหมายว่าด้วยกักพืช ให้รายงานไปที่กลุ่มวิชาการ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร

(๔) ความผิดทางพินัยตามกฎหมายว่าด้วยควบคุมยาง ให้รายงานไปที่กองการยาง

การรายงาน อย่างน้อยต้องระบุข้อมูล^{๑๗} ดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย

(๒) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย

(๓) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งสำนวนให้พนักงานอัยการตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

(๔) จำนวนคดีที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาล

(๕) จำนวนคดีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย และจำนวนคดีที่ศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่รับไว้พิจารณา

(๖) จำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลมีคำสั่งปรับเป็นพินัย และจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่ได้รับการชำระ

(๗) จำนวนคดีที่ศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๑๐ โดยแยกคำสั่งตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

กรณีมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง คือกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

กรณีมาตรา ๑๐ วรรคสอง คือกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

(๘) ข้อมูลอื่นตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนด

ข้อมูลที่เปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แยกตามประเภทฐานความผิด (ตามข้อ ๒๑) รายละเอียดปรากฏตามตัวอย่างรายงานสรุปผลการปรับเป็นพินัยของกรมวิชาการเกษตรท้ายคู่มือนี้

^{๑๗}

ข้อ ๙ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

๕.๒ เมื่อส่วนราชการที่รับผิดชอบตามกฎหมายนั้น ๆ ได้รับรายงานตามข้อ ๕.๑ แล้วให้จัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงานนั้น รายงานต่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตรเพื่อทราบ และเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี^{๑๘} (ข้อ ๒๒)

๖. อายุความ

๖.๑ ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัย หรือฟ้องภายในกำหนด ๒ ปีนับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ^{๑๙}

๖.๒ เมื่อมีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ได้ชำระค่าปรับหรือชำระยังไม่ครบ และเกิน ๕ ปีนับแต่วันที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษา จะบังคับต่อผู้กระทำความผิดอีกไม่ได้^{๒๐}

๗. การปฏิบัติภายหลังจากการปรับเป็นพินัย

๗.๑ ห้ามไม่ให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม

๗.๒ ค่าปรับเป็นพินัยให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

^{๑๘} มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดว่า “ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้า หน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ และให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงาน นั้นแล้วเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี”

^{๑๙} มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดว่า “ในคดีความผิดทางพินัย ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัย หรือฟ้องภายในกำหนด สองปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัย จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น”

^{๒๐} มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดว่า “เมื่อได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้ผู้ใดชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้นั้น มิได้ชำระหรือชำระค่าปรับเป็นพินัยแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน และเกินห้าปีนับแต่วันที่มีคำสั่งหรือ คำพิพากษาดังกล่าว จะบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาต่อผู้นั้นมิได้ ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินหรือ สิทธิเรียกร้องที่ผูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง”

มาตราความผิดตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตร

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	มาตรา	เนื้อหา
๑	พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗	๒๐ ตริ	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๖ ทวิ วรรคสอง มาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๘ มีความผิดทางพินัย ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองหมื่นบาท
		๒๐ จัตวา	ผู้ใดขัดขืนหรือขัดขวางมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม มาตรา ๖ ตริ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
		๒๒	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ มีความผิดทางพินัย ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสี่พันบาท
๒	พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. ๒๕๔๒	๔๕	ผู้ทำสวนยางผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งพันบาท
		๔๖ วรรค หนึ่ง	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ วรรคสอง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยเป็นรายต้นยาง ต้นละไม่เกินหนึ่งร้อยบาท และต้นยางที่ปลุกโดยการฝ่าฝืนนั้นให้ทำลายเสีย
		๔๗ วรรค หนึ่ง	ผู้ทำสวนยางในท้องที่ที่ได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตทำสวนยาง วิธีการหนึ่งทำสวนยางตามมาตรา ๖ (๓) หรือ (๖) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งพันบาท และถ้าต้นยางที่ปลุกนั้นไม่ใช่ต้นยางพันธุ์ดีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดว่าเหมาะสมที่จะปลุกในท้องที่ดังกล่าวให้ทำลายเสีย
		๔๘	ผู้ค้ายางและผู้นำยางเข้าหรือผู้ส่งยางออกผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
		๕๐	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
		๕๑	ผู้ค้ายางผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่เกินห้าพันบาท
		๕๓	ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าพันบาท
		๕๕	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองพันบาท

๓.	พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘	๕๘	ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๓๔ (๕) หรือ (๗) มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกิน ห้าหมื่นบาท
		๕๙	ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ (๑) มาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๗ หรือไม่ปฏิบัติตามคำเตือน ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๘ มีความผิดทางพินัย ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท
		๖๒	ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัย ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสี่พันบาท
		๗๒/๒	ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดผลิต ขาย หรือนำเข้าปุ๋ยภายหลัง ที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วโดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยวันละไม่เกิน สิ้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ
๔	พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘	๕๗	ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว โดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยวันละไม่เกิน หนึ่งร้อยบาทตลอดเวลาที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ
		๕๙	ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มีความผิด ทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสามพันบาท
		๖๑	ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับ เป็นพินัยไม่เกินหนึ่งพันบาท
		๖๘	ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตผู้ใดขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม ของตนที่เหลืออยู่ให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งมีได้กำหนดไว้ใน มาตรา ๕๑ หรือขายภายหลังระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๕๑ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่เกินหนึ่งพันบาท
		๖๙	ผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๓ ไม่ปฏิบัติ การเช่นนั้น มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับ เป็นพินัยไม่เกินสองร้อยบาท
		๗๐	ผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง ไม่ปฏิบัติตามการเช่นนั้นมีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับ เป็นพินัยไม่เกินห้าร้อยบาท

แบบพินัย ๑
หนังสือแจ้งข้อกล่าวหา
การกระทำผิดทางพินัย

เลขคดี.....
หน่วยงาน.....

กรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ด้วยกรมวิชาการเกษตร โดย (ส่วนราชการ).....ได้รับทราบข้อมูล
เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัยของ บุคคลธรรมดา นิติบุคคล

ชื่อ.....

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... จึงได้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย

และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาแล้วเห็นว่าเพียงพอที่จะรับฟังและดำเนินการต่อไปได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย

๑.๑ (ระบุพฤติการณ์ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด วัน เวลา และสถานที่ที่กระทำความผิด).....

๑.๒ (ระบุพยานหลักฐานเชิงประจักษ์ประกอบข้อกล่าวหา (ถ้ามี).....

๒. ข้อกฎหมาย

(ระบุมাত্রาที่บัญญัติความผิดทางพินัย พร้อมทั้งอัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ).....

๓. ช่องทางการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

(ระบุสถานที่ในการจัดส่งหรือช่องทางติดต่อสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์).....

๔. สิทธิในการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

ท่านมีสิทธิที่จะชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ได้ หากท่านไม่ชี้แจงภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะพิจารณาเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะ

(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ

(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ

(.....)

หมายเหตุ : ๑. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย
๒. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐในรูปองค์คณะเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และต้องลงนามทุกคน

ตัวอย่าง

แบบพินัย ๑
หนังสือแจ้งข้อกล่าวหา
การกระทำผิดทางพินัย

เลขคดี.....(ชื่อย่อพ.ร.บ.)(รหัสหน่วยงาน)/(เลขคดี)/(ปีปฏิทิน)
หน่วยงาน.....(ส่วนราชการ).....

กรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ด้วยกรมวิชาการเกษตร โดย (ส่วนราชการ).....ได้รับทราบข้อมูล

เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัยของ บุคคลธรรมดา นิติบุคคล

ชื่อ **ชื่อผู้ถูกกล่าวหา (ชื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แล้วแต่กรณี)**

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

(ที่อยู่ตามบัตรประชาชนกรณีบุคคลธรรมดาหรือที่ตั้งนิติบุคคลกรณีเป็นนิติบุคคล)

จึงได้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาแล้วเห็นว่าเพียงพอที่จะรับฟังและดำเนินการต่อไปได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย

๑.๑ (ระบุพฤติการณ์ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด วัน เวลา และสถานที่ที่กระทำความผิด)

๑. กรณีผู้ถูกกล่าวหาหมายยื่นคำขอ ณ ส่วนราชการ

เมื่อวันที่..... นาย/นาง/นางสาว..... ผู้ดำเนินการร้าน/ผู้แทนนิติบุคคล.....

ได้ติดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อยื่นขอต่ออายุใบอนุญาต..... ที่(ส่วนราชการ) และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทำการตรวจสอบพบว่า ใบอนุญาต..... สิ้นอายุเมื่อวันที่ ..... ซึ่งสิ้นอายุมาแล้วเป็นเวลา ..... วัน

๒. กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้พบการกระทำผิด

เมื่อวันที่..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ส่วนราชการ) ได้ตรวจสอบพบว่า ใบอนุญาต.....

ของร้าน/นิติบุคคล..... โดยมีนาย/นาง/นางสาว..... เป็นผู้ดำเนินการ
สิ้นอายุเมื่อวันที่..... ซึ่งสิ้นอายุมาแล้วเป็นเวลา ..... วัน

๑.๒ (ระบุพยานหลักฐานเชิงประจักษ์ประกอบข้อกล่าวหา (ถ้ามี))

ใบอนุญาต..... ของร้าน/นิติบุคคล..... เลขที่..... ออกให้เมื่อวันที่.....

สิ้นอายุเมื่อวันที่.....

๒. ข้อกฎหมาย

(ระบุมাত্রาที่บัญญัติความผิดทางพินัย พร้อมทั้งอัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ)

มาตรา ๗๒/๒ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดผลิต ขาย หรือนำเข้าปุ๋ยภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว โดยมีได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับวันละไม่เกินสี่ร้อยบาทตลอดเวลาที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

๓. ช่องทางการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

(ระบุสถานที่ในการจัดส่งหรือช่องทางติดต่อสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์).....

๔. สิทธิในการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

ท่านมีสิทธิที่จะชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ได้ หากท่านไม่ชี้แจงภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะพิจารณาเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียว
เป็นผู้มีอำนาจรับเป็นพินัย

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

กรณีการปรับเป็นพินัย
ต้องกระทำในรูปแบบองค์คณะ

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

หมายเหตุ : ๑. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

๒. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐในรูปองค์คณะเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และต้องลงนามทุกคน

เลขคดี.....

หน่วยงาน.....

แบบพินัย ๑/๑

บันทึกยอมรับสารภาพ
คำชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหา

ใช้ในราชการกรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

บุคคลธรรมดา

นิติบุคคล

ชื่อ.....

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้าพเจ้าได้ทราบข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และสิทธิโดยครบถ้วนแล้ว ขอให้การยอมรับสารภาพและมีได้มีข้อโต้แย้ง จึงลงนามไว้เป็นหลักฐาน

ขอชี้แจง/แก้ข้อกล่าวหา ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... จึงลงนามไว้เป็นหลักฐาน

รับว่าถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ .....ผู้ถูกกล่าวหา
(.....)

ตัวอย่าง

เลขคดี.....

หน่วยงาน.....

แบบพินัย ๑/๑

บันทึกยอมรับสารภาพ
คำชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหา

ใช้ในราชอาณาจักรกรมวิชาการเกษตร

สถานที่..... **สถานที่เขียนหนังสือฉบับนี้**.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

 บุคคลธรรมดา นิติบุคคลชื่อ..... **ชื่อผู้ถูกกล่าวหา (ชื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แล้วแต่กรณี)**.....

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... **ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้****(ที่อยู่ตามบัตรประชาชนกรณีบุคคลธรรมดาหรือที่ตั้งนิติบุคคลกรณีเป็นนิติบุคคล)**

ข้าพเจ้าได้ทราบข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และสิทธิโดยครบถ้วนแล้ว ขอให้การยอมรับสารภาพและมีได้มีข้อโต้แย้ง จึงลงนามไว้เป็นหลักฐาน

ขอชี้แจง/แก้ข้อกล่าวหา ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

..... จึงลงนามไว้เป็นหลักฐาน

รับว่าถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ .....ผู้ถูกกล่าวหา
(.....)

แบบพินัย ๑/๒

บันทึกยอมรับสารภาพ
คำชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหา

เลขคดี.....

หน่วยงาน.....

กรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

 บุคคลธรรมดา นิติบุคคล

ชื่อ.....

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้ขอยื่น
คำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้าพเจ้าได้ทราบข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และสิทธิโดยครบถ้วนแล้ว ขอให้การยอมรับ
สารภาพและมีได้มีข้อโต้แย้ง จึงลงนามไว้เป็นหลักฐาน

ขอชี้แจง/แก้ข้อกล่าวหา ดังนี้

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 ..... จึงลงนามไว้เป็นหลักฐาน

รับว่าถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ ..... ผู้ถูกกล่าวหา
 (.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
 (.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ตัวอย่าง

แบบพินัย ๑/๒

บันทึกยอมรับสารภาพ
คำชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหา

เลขคดี.....เลขคดีตามแบบพินัย ๑.....

หน่วยงาน.....หน่วยงานตามแบบพินัย.....

กรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

บุคคลธรรมดา

นิติบุคคล

ชื่อ.....ชื่อผู้ถูกกล่าวหา (ชื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แล้วแต่กรณี).....

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้ขอยื่น

คำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

(ที่อยู่ตามบัตรประชาชนกรณีบุคคลธรรมดาหรือที่ตั้งนิติบุคคลกรณีเป็นนิติบุคคล)

ข้าพเจ้าได้ทราบข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และสิทธิโดยครบถ้วนแล้ว ขอให้การยอมรับสารภาพและมีได้มีข้อโต้แย้ง จึงลงนามไว้เป็นหลักฐาน

ขอชี้แจง/แก้ข้อกล่าวหา ดังนี้

.....

.....

.....

.....

..... จึงลงนามไว้เป็นหลักฐาน

รับว่าถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้ถูกกล่าวหา

(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ของรัฐ

(.....)

กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียว
เป็นผู้มีอำนาจรับเป็นพินัย

กรณีการปรับเป็นพินัย
ต้องกระทำในรูปแบบองค์คณะ

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

แบบพินัย ๒
คำสั่งปรับเป็นพินัย

กรมวิชาการเกษตร

คำสั่ง...(ส่วนราชการ)

เลขที่...../.....

เรื่อง คำสั่งปรับเป็นพินัย

สถานที่ออกคำสั่ง.....

เลขคดี.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

บุคคลธรรมดา

นิติบุคคล

ผู้กระทำความผิด.....

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า

๑. ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางพินัย (มาตรา ๒๑ (๑))

๑.๑ การกระทำที่กล่าวหาว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิด รวมทั้งวันเวลาและสถานที่ที่กระทำความผิด

.....

๑.๒ คำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาของผู้กระทำความผิด (ถ้ามี)

.....

๑.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณารายละเอียดของการกระทำความผิดและคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาของท่านแล้ว (ถ้ามี) เห็นว่าท่านกระทำความผิดทางพินัยตาม.....(ระบุมตรา แลกฎหมาย)

.....

๒. อัตราค่าปรับเป็นพินัยตามกฎหมายและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๒๑ (๒))

๒.๑ อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายกำหนด

การกระทำความผิดของท่าน กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัย ดังนี้

มาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติ.....

อัตราค่าปรับ.....บาท (.....)

มาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติ.....

อัตราค่าปรับ.....บาท (.....)

ฯลฯ

๒.๒ จำนวน ...

- ๒ -

๒.๒ จำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ

เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาแล้ว กำหนดให้ท่านต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ดังนี้

มาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติ.....

อัตราค่าปรับ.....บาท (.....)

มาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติ.....

อัตราค่าปรับ.....บาท (.....)

ฯลฯ

รวมจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่ท่านต้องชำระทั้งสิ้น.....บาท (.....)

๓. ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับคำสั่งนี้

๔. ในกรณีที่ท่านปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด เจ้าหน้าที่ของรัฐจะสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินการให้มีการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป ในการปฏิเสธข้อกล่าวหาสามารถส่งผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒

๕. ในกรณีที่ท่านไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อผ่อนชำระค่าปรับ โดยให้แจ้งเหตุผลในการขอผ่อนชำระ และระบุจำนวนเงินที่ประสงค์จะผ่อนชำระมาในคำร้องขอผ่อนชำระด้วยผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒

๖. กรณีไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย

๖.๑ ในกรณีที่ เป็นบุคคลธรรมดาและกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจน เหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต อาจยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ศาลกำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้ โดยให้แจ้งเหตุผลประกอบการยื่นคำร้องมาด้วย

๖.๒ ในกรณีที่ เป็นบุคคลธรรมดาและไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย อาจยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจโดยแสดงเหตุผลอันสมควรทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

๖.๓ การยื่นคำร้องตามข้อ ๖.๑ หรือ ๖.๒ สามารถยื่นผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒

๗. ช่องทางชำระค่าปรับเป็นพินัย/ปฏิเสธข้อกล่าวหา/ยื่นคำร้อง

๗.๑ ช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัย มีดังต่อไปนี้

โมบายล์แบงก์กิง (Mobile Banking) ตามบาร์โคดหรือคิวอาร์โคดที่แนบมาด้วยนี้

ระบบการจัดการข้อมูลการชำระค่าธรรมเนียมแบบใบแจ้งการชำระเงิน (Bill Payment) และการออกใบเสร็จรับเงินของกรมวิชาการเกษตร (e-bill)

ชำระ ณ จุดชำระค่าปรับเป็นพินัยของกรมวิชาการเกษตร

ทั้งนี้ หากชำระแล้วให้นำส่งหลักฐานการชำระให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

๗.๒ ท่านสามารถปฏิเสธข้อกล่าวหา (ตามแบบพินัย ๑/๑ หรือ ๑/๒) หรือยื่นคำร้องขอผ่อนชำระ (ตามแบบพินัย ๕) หรือยื่นคำร้องขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติ (ตามแบบพินัย ๖) หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย (ตามแบบพินัย ๗) ตามช่องทางต่อไปนี้

(๑) ช่องทาง ...

(๑) ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการ
ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

.....
(๒) ที่อยู่ของหน่วยงานรัฐในการปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือยื่นคำร้อง หรือส่งหนังสือหรือเอกสาร

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ

(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์กร

(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ

(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ

(.....)

หมายเหตุ : ๑. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย
๒. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐในรูปองค์กรเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และต้องลงนามทุกคน
๓. สามารถปรับตั้งค่าพิมพ์กระดาษเป็น หน้า - หลัง เพื่อประหยัดกระดาษได้

ตัวอย่าง

แบบพินัย ๒
คำสั่งปรับเป็นพินัย

กรมวิชาการเกษตร

คำสั่ง...(ส่วนราชการ)

เลขที่...../.....

เรื่อง คำสั่งปรับเป็นพินัย

สถานที่ออกคำสั่ง.....

เลขคดี..... **เลขคดีตามแบบพินัย ๑**.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

บุคคลธรรมดา

นิติบุคคล

ผู้กระทำความผิด..... **ชื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แล้วแต่กรณี**.....

เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า

(ที่อยู่ตามบัตรประชาชนกรณีบุคคลธรรมดาหรือที่ตั้งนิติบุคคลกรณีเป็นนิติบุคคล)

๑. ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางพินัย (มาตรา ๒๑ (๑))

๑.๑ การกระทำที่กล่าวหาว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิด รวมทั้งวันเวลาและสถานที่ที่กระทำความผิด

- กรณีผู้ผู้กระทำความผิดมายื่นคำขอ ณ ส่วนราชการ

เมื่อวันที่..... นาย/นาง/นางสาว..... ผู้ดำเนินกิจการร้าน/ผู้แทนนิติบุคคล.....

ได้ติดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อยื่นขอต่ออายุใบอนุญาต..... ที่(ส่วนราชการ) และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทำ

การตรวจสอบพบว่า ใบอนุญาต..... สิ้นอายุเมื่อวันที่ ..... ซึ่งสิ้นอายุมาแล้วเป็นเวลา ..... วัน

- กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้พบการกระทำความผิด

เมื่อวันที่..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ส่วนราชการ) ได้ตรวจสอบพบว่า ใบอนุญาต..... ของร้าน/

นิติบุคคล..... โดยมีนาย/นาง/นางสาว..... เป็นผู้ดำเนินกิจการ สิ้นอายุเมื่อวันที่.....

ซึ่งสิ้นอายุมาแล้วเป็นเวลา ..... วัน

๑.๒ คำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาของผู้กระทำความผิด (ถ้ามี)

เช่น นาย/นาง/นางสาว..... ผู้ดำเนินกิจการร้าน/นิติบุคคล..... ให้การว่า ระหว่างวันที่
ใบอนุญาตขายปุ๋ยสิ้นอายุนั้น ตนมิได้ขายปุ๋ยให้กับเกษตรกรผู้ใดเลย

๑.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณารายละเอียดของการกระทำความผิดและคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา
ของท่านแล้ว (ถ้ามี) เห็นว่าท่านกระทำความผิดทางพินัยตาม.....(ระบุมตรา และกฎหมาย)

เจ้าหน้าที่...

เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ตรวจสอบแล้วพบว่า ช่วงเวลาที่ใบอนุญาตขายปุ๋ยสิ้นอายุนั้น แม้อำนาจ..... จะมีได้ขายปุ๋ยให้กับเกษตรกรตามคำให้การจริง แต่ยังคงเปิดร้านตามปกติ ถือได้ว่าท่านประสงค์ที่จะขายปุ๋ย ให้กับเกษตรกร เจ้าหน้าที่ของรัฐ พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านกระทำความผิดทางพินัยตามมาตรา ๗๒/๒ ผู้รับใบอนุญาต ผู้ใดผลิต ขาย หรือนำเข้าปุ๋ยภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วโดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องระวางโทษ ปรับวันละไม่เกินสี่ร้อยบาทตลอดเวลาที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. อัตราค่าปรับเป็นพินัยตามกฎหมายและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๒๑ (๒))

๒.๑ อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายกำหนด

การกระทำความผิดของท่าน กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัย ดังนี้

มาตรา...๗๒/๒...แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ..๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

อัตราค่าปรับ.....วันละไม่เกิน ๔๐๐...บาท (สี่ร้อยบาทถ้วน)

๒.๒ จำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ

เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาแล้ว กำหนดให้ท่านต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ดังนี้

มาตรา...๗๒/๒...แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ..๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

อัตราค่าปรับ...๔๐๐...บาทต่อวัน (สี่ร้อยบาทถ้วน)

สิ้นอายุตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ และยื่นคำขอต่ออายุเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗

รวมเวลาภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ ๓๑ วัน

รวมจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่ท่านต้องชำระทั้งสิ้น...๑๒,๔๐๐...บาท (หนึ่งหมื่นสองพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

๓. ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับคำสั่งนี้

๔. ในกรณีที่ท่านปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด เจ้าหน้าที่ของรัฐจะสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินการให้มีการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป ในการปฏิเสธข้อกล่าวหาสามารถส่งผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒

๕. ในกรณีที่ท่านไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อผ่อนชำระ ค่าปรับ โดยให้แจ้งเหตุผลในการขอผ่อนชำระ และระบุจำนวนเงินที่ประสงค์จะผ่อนชำระมาในคำร้องขอ ผ่อนชำระด้วยผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒

๖. กรณีไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย

๖.๑ ในกรณีที่เป็นบุคคลธรรมดาและกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจน เหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต อาจยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ศาลกำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่า ที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้ โดยให้แจ้งเหตุผลประกอบการยื่นคำร้องมาด้วย

๖.๒ ในกรณีที่เป็นบุคคลธรรมดาและไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย อาจยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจโดยแสดงเหตุผลอันสมควรทำงานบริการ สังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

๖.๓ การยื่นคำร้องตามข้อ ๖.๑ หรือ ๖.๒ สามารถยื่นผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒

๗. ช่องทางชำระค่าปรับเป็นพินัย/ปฏิเสธข้อกล่าวหา/ยื่นคำร้อง

๗.๑ ช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัย มีดังต่อไปนี้

โมบายล์แบงก์กิง (Mobile Banking) ตามบาร์โค้ดหรือคิวอาร์โค้ดที่แนบมาด้วยนี้

ระบบการจัดการข้อมูลการชำระค่าธรรมเนียมแบบใบแจ้งการชำระเงิน (Bill Payment) และการออกใบเสร็จรับเงินของกรมวิชาการเกษตร (e-bill)

ชำระ ณ จุดชำระค่าปรับเป็นพินัยของกรมวิชาการเกษตร

ทั้งนี้...

ทั้งนี้ หากชำระแล้วให้นำส่งหลักฐานการชำระให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

๗.๒ ท่านสามารถปฏิเสธข้อกล่าวหา (ตามแบบพินัย ๑/๑ หรือ ๑/๒) หรือยื่นคำร้องขอผ่อนชำระ (ตามแบบพินัย ๕) หรือยื่นคำร้องขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติ (ตามแบบพินัย ๖) หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย (ตามแบบพินัย ๗) ตามช่องทางต่อไปนี้

(๑) ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) ที่อยู่ของหน่วยงานรัฐในการปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือยื่นคำร้อง หรือส่งหนังสือหรือเอกสาร

กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียว
เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

กรณีการปรับเป็นพินัย
ต้องกระทำในรูปแบบองค์คณะ

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

หมายเหตุ : ๑. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย
๒. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐในรูปองค์คณะเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และต้องลงนามทุกคน
๓. สามารถปรับตั้งค่าพิมพ์กระดาษเป็น หน้า - หลัง เพื่อประหยัดกระดาษได้

แบบพินัย ๓

การยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับ
เป็นพินัยหรือยุติการปรับเป็นพินัย

กรมวิชาการเกษตร

เลขคดี.....

หน่วยงาน.....

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ด้วย ชื่อ.....ผู้กระทำความผิด
เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....
มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางพินัย ในข้อหา.....
ตามคำสั่ง..... พิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

- เห็นว่าไม่ได้กระทำความผิดพินัยในเรื่องที่ถูกกล่าวหา
- มีการชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว ตามใบเสร็จเลขที่ .....
- โดยความตายของผู้กระทำความผิดทางพินัย (กรณีบุคคลธรรมดา)
- เมื่อคดีขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ หรือพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ พระราชบัญญัติว่าด้วย
การปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

- ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว
- ศาลกำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ และมีการชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว
ตามใบเสร็จเลขที่ .....

จึงยุติเรื่อง

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์กรคณะ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

หมายเหตุ : ๑. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

๒. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐในรูปองค์กรคณะเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และต้องลงนามทุกคน

ตัวอย่าง

แบบพินัย ๓

การยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับ
เป็นพินัยหรือยุติการปรับเป็นพินัย

เลขคดี..... **เลขคดีตามแบบพินัย ๑**

หน่วยงาน..... **หน่วยงานตามแบบพินัย**

กรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ด้วย ชื่อ..... **ชื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แล้วแต่กรณี** ผู้กระทำความผิด

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....

มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางพินัย ในข้อหา..... **กระทำความผิดทางพินัย มาตรา..... แห่งพระราชบัญญัติ.....**

ตามคำสั่ง..... **คำสั่ง...(ส่วนราชการ) เลขที่...../.....** พิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

- เห็นว่าไม่ได้กระทำความผิดพินัยในเรื่องที่ถูกกล่าวหา
- มีการชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว ตามใบเสร็จเลขที่ .....
- โดยความตายของผู้กระทำความผิดทางพินัย (กรณีบุคคลธรรมดา)
- เมื่อคดีขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ หรือพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ พระราชบัญญัติว่าด้วย

การปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

- ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว
- ศาลกำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ และมีการชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว

ตามใบเสร็จเลขที่ .....

จึงยุติเรื่อง

**กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียว
เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย**

ลงชื่อ..... **เจ้าหน้าที่ของรัฐ**
(.....)

**กรณีการปรับเป็นพินัย
ต้องกระทำในรูปแบบองค์คณะ**

ลงชื่อ ..... **เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะ**
(.....)

ลงชื่อ..... **เจ้าหน้าที่ของรัฐ**
(.....)

ลงชื่อ..... **เจ้าหน้าที่ของรัฐ**
(.....)

หมายเหตุ : ๑. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

๒. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐในรูปองค์คณะเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และต้องลงนามทุกคน

แบบพินัย ๔
รายงานการสรุปสำนวน

เลขคดี.....

หน่วยงาน.....

กรมวิชาการเกษตร

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

เรียน อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ด้วย ชื่อ.....ผู้กระทำความผิด
เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....
ถูกกล่าวหาว่า .....

วันเวลาเกิดเหตุ .....

สถานที่เกิดเหตุ ..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

บัดนี้ ได้ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรียบร้อยแล้ว ดังนี้

๑. ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า

๒. รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยตรวจสอบพยานเอกสารหรือสอบปากคำพยานบุคคลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

พยานเอกสาร เช่น สำเนาคำขอต่อใบอนุญาต/สำเนาใบอนุญาตที่สิ้นอายุ/สำเนาใบตอบรับไปรษณีย์
ระบุวันที่ผู้ตอบรับเอกสารลงชื่อ/บันทึกถ้อยคำ เป็นต้น (ถ้ามี)

พยานบุคคล เช่น นาย ก ที่อยู่ ... สัญชาติ .... หมายเลขโทรศัพท์ .... รายละเอียดปรากฏตามบันทึก
ถ้อยคำ

๓. ได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาและให้โอกาสผู้กระทำความผิด
ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหาแล้ว.....(ชื่อผู้กระทำความผิด).....
ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา / ให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหา / หรือไม่ชี้แจงหรือไม่ดำเนินการใด ๆ ดังนี้

๔. การพิจารณาโทษปรับเป็นพินัยและความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า.....(กำหนดประเด็นและวินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
กับพยานหลักฐานที่รับฟังหักล้างข้อกล่าวหาได้ และเห็นว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดพินัยอย่างไร
หรือไม่).....

๕. การดำเนินการ ...

๕. การดำเนินการ

ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๐ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ปฏิเสธ ข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับ เป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนดจึงขอสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐานและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๒๓ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

๖. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ บัญชีแสดงรายการพยานหลักฐานที่แสดงถึงการกระทำความผิดทางพินัยของผู้กระทำความผิด และหลักฐานที่ชี้ว่าความผิดได้เกิดขึ้น อ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดในเขตอำนาจศาลนั้น หรือเป็นกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๖.๒ เอกสารการสั่งปรับ

๖.๓ กรณีผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลธรรมดา ต้องมีเอกสารซึ่งปรากฏชื่อตัว ชื่อสกุล เลขประจำตัวประชาชน และรูปภาพ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาข้อมูลทะเบียนราษฎร สำเนาหนังสือเดินทางในกรณีเป็นบุคคลต่างด้าว

๖.๔ กรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ต้องมีเอกสารซึ่งปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับนิติบุคคล เช่น หนังสือรับรองนิติบุคคล

๖.๕ เอกสารการมอบหมายงานหรือคำสั่งตั้งให้รับผิดชอบงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๖.๖ บัตรประจำตัวข้าราชการ

๖.๗ สำเนากฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรอง รวมทั้งประกาศหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานของรัฐที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจปรับเป็นพินัย ตามกฎหมาย

๖.๘ เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

จึงเสนอสำนวนการสอบสวนมาเพื่อโปรดพิจารณาต่อไป

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะ
(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

หมายเหตุ : ๑. กรณีอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงคนเดียวเป็นผู้ปรับเป็นพินัยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ผู้มีอำนาจปรับเป็นผู้ลงนาม
๒. กรณีอยู่การปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นองค์คณะลงนามทุกคน

แบบพินัย ๔
รายงานการสรุปสำนวน

กรมวิชาการเกษตร

เลขคดี..... เลขคดีตามแบบพินัย ๑
หน่วยงาน..... หน่วยงานตามแบบพินัย

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

เรียน อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ด้วย ชื่อ..... **ชื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แล้วแต่กรณี**..... ผู้กระทำความผิด
เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....
ถูกกล่าวหาว่า ..... **กระทำผิดทางพินัย มาตรา..... แห่งพระราชบัญญัติ.....**
.....
วันเวลาเกิดเหตุ **เช่น วันแรกที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ วันที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำผิด วันที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพบการกระทำผิด**
สถานที่เกิดเหตุ **เช่น สถานที่ประกอบการ ด้านตรวจพืช สถานที่พบการกระทำผิด**
เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

บัดนี้ ได้ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรียบร้อยแล้ว ดังนี้

๑. ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า
เรื่องเดิม

ข้อเท็จจริง

กรณี ผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

นาย/นาง/นางสาว..... หรือนิติบุคคล ยอมรับสารภาพและมีได้มีข้อโต้แย้ง เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงได้
มีคำสั่ง (ส่วนราชการ) เลขที่ ...../..... ลงวันที่..... เรื่อง คำสั่งปรับเป็นพินัย (แบบพินัย ๒) กำหนดให้
ผู้กระทำความผิด ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ดังนี้

ตามมาตรา..... แห่งพระราชบัญญัติ..... โดยมีอัตราค่าปรับ..... รวมจำนวนค่าปรับ
เป็นพินัยที่ผู้กระทำความผิด ต้องชำระทั้งสิ้น ..... บาท (.....บาทถ้วน)

ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งปรับเป็นพินัย
ผู้กระทำความผิดได้รับคำสั่งดังกล่าว เมื่อวันที่ ..... บัดนี้ ครบกำหนดชำระค่าปรับเป็นพินัยแล้ว
ผู้กระทำความผิดดังกล่าว

- ยังมีได้ชำระค่าปรับและมีได้มีการยื่นคำร้องขอผ่อนชำระเป็นหนังสือภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือ
- มีการยื่นคำร้องขอผ่อนชำระและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุญาตให้ผ่อนชำระแล้ว แต่ชำระค่าปรับ
ไม่ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด

กรณี ผู้กระทำความผิดปฏิเสธข้อกล่าวหา

นาย/นาง/นางสาว..... หรือนิติบุคคล ไม่ยอมรับสารภาพ เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาแล้ว จึงได้มี
หนังสือกรมวิชาการเกษตร ที่ กษ ๐๐๐๐/๐๐๐๐ ลงวันที่ ว/ด/ป เรื่อง ขอให้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

ทั้งนี้...

- ๒ -

ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาต้องชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ นาย/นาง/นางสาว..... หรือนิติบุคคล ได้รับหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่.....

บัดนี้ ครบกำหนดระยะเวลาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

๒. รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยตรวจสอบพยานเอกสารหรือสอบปากคำพยานบุคคล หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

พยานเอกสาร เช่น สำเนาคำขอต่อใบอนุญาต/สำเนาใบอนุญาตที่สิ้นอายุ/สำเนาใบตอบรับไปรษณีย์ ระบุวันที่ผู้ตอบรับเอกสารลงชื่อ/บันทึกถ้อยคำ เป็นต้น (ถ้ามี)

พยานบุคคล เช่น นาย ก ที่อยู่ ... สัญชาติ .... หมายเลขโทรศัพท์ .... รายละเอียดปรากฏตามบันทึก ถ้อยคำ

๓. ได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาและให้โอกาสผู้กระทำความผิด ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหาแล้ว.....(ชื่อผู้กระทำความผิด)..... ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา / ให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหา / หรือไม่ชี้แจงหรือไม่ดำเนินการใด ๆ ดังนี้

ในกรณีผู้กระทำความผิดได้มีการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เช่น นาย/นาง/นางสาว..... หรือนิติบุคคล..... ให้การว่า ระหว่างวันที่ใบอนุญาตขายปุ๋ยสิ้นอายุ นั้น ตนมิได้ขายปุ๋ยให้กับเกษตรกรผู้ใดเลย

๔. การพิจารณาโทษปรับเป็นพินัยและความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า... เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ตรวจสอบแล้วพบว่า ช่วงเวลาที่ใบอนุญาตขายปุ๋ย สิ้นอายุ นั้น แม้อำนาจ/นิติบุคคล..... จะมีได้ขายปุ๋ยให้กับเกษตรกรตามคำให้การจริง แต่ยังคงเปิดร้านปกติ ถือได้ว่า นาย/นาง/นางสาว..... หรือนิติบุคคล..... ประสงค์ที่จะขายปุ๋ยให้กับเกษตรกร ดังนั้น กรณี ผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

นาย/นาง/นางสาว..... หรือนิติบุคคล..... จึงเป็นผู้กระทำความผิดทางพินัยฐานขายปุ๋ย ภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ ตามมาตรา ๗๒/๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งต้องชำระค่าปรับทั้งสิ้น ..... บาท (.....บาทถ้วน) แต่

- ยังมีได้ชำระค่าปรับและมิได้มีการยื่นคำร้องขอผ่อนชำระเป็นหนังสือภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือ

- มีการยื่นคำร้องขอผ่อนชำระและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุญาตให้ผ่อนชำระแล้ว แต่ชำระ ค่าปรับ ไม่ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด

กรณี ผู้กระทำความผิดปฏิเสธข้อกล่าวหา

นาย/นาง/นางสาว..... หรือนิติบุคคล..... ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางพินัยฐาน ขายปุ๋ยภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุตามมาตรา ๗๒/๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไข เพิ่มเติม ไม่ยอมรับสารภาพและไม่ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕. การดำเนินการ

ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๐ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ปฏิเสธ ข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับ เป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนดจึงขอสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐานและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๒๓ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

๖. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ บัญชีแสดงรายการพยานหลักฐานที่แสดงถึงการกระทำความผิดทางพินัยของผู้กระทำความผิด และหลักฐานที่ชี้ว่าความผิดได้เกิดขึ้น อ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดในเขตอำนาจศาลนั้น หรือเป็นกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๖.๒ เอกสาร...

๖.๒ เอกสารการสั่งปรับ

๖.๓ กรณีผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลธรรมดา ต้องมีเอกสารซึ่งปรากฏชื่อตัว ชื่อสกุล เลขประจำตัวประชาชน และรูปภาพ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาข้อมูลทะเบียนราษฎร สำเนาหนังสือเดินทางในกรณีเป็นบุคคลต่างด้าว

๖.๔ กรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ต้องมีเอกสารซึ่งปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับนิติบุคคล เช่น หนังสือรับรองนิติบุคคล

๖.๕ เอกสารการมอบหมายงานหรือคำสั่งตั้งให้รับผิดชอบงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๖.๖ บัตรประจำตัวข้าราชการ

๖.๗ สำเนากฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรอง รวมทั้งประกาศหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานของรัฐที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจปรับเป็นพินัย ตามกฎหมาย

๖.๘ เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

จึงเสนอสำนวนการสอบสวนมาเพื่อโปรดพิจารณาต่อไป

กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียว
เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

กรณีการปรับเป็นพินัย
ต้องกระทำในรูปแบบองค์คณะ

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะ
(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

หมายเหตุ : ๑. กรณีอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงคนเดียวเป็นผู้ปรับเป็นพินัยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ผู้ที่มีอำนาจปรับเป็นผู้ลงนาม
๒. กรณีอยู่การปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นองค์คณะลงนามทุกคน

แบบพินัย ๕

แบบคำร้องขอผ่อนชำระ
ค่าปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๙
แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย
การปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

เลขคดี.....

หน่วยงาน.....

กรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า.....ผู้กระทำความผิด
เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....
อาชีพอ..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....
ตรอก/ซอย..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....
ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้าพเจ้าได้กระทำความผิดตาม.....(พระราชบัญญัติ/กฎหมายใด).....
มาตรา.....ข้อหา.....
มีบทลงโทษตามมาตรา.....ซึ่งเป็นความผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยสามารถ
ดำเนินการปรับเป็นพินัยได้ และเจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาปรับเป็นพินัย จำนวนเงิน.....บาท
(.....) ข้าพเจ้าไม่สามารถชำระค่าปรับได้ในคราวเดียว จึงขอผ่อน
ชำระค่าปรับเป็นพินัย ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้แนบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของข้าพเจ้ามาพร้อมกับคำร้องด้วยแล้ว
และขอยืนยันว่าเป็นความจริงทุกประการ

หากข้าพเจ้าผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายใน
ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนด ให้การผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยเป็นอันยกเลิก และต้องชำระค่าปรับ
เป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วน

ลงชื่อ ..... ผู้กระทำความผิด/ผู้แทนนิติบุคคล
(.....)

คำสั่ง

พิจารณาแล้ว เห็นสมควร

 อนุญาตให้ผ่อนชำระ ดังนี้

 ไม่อนุญาตให้ผ่อนชำระ

จำนวน.....งวด

งวดละ.....บาท

นัดชำระภายในวันที่.....ของเดือน

เริ่มชำระงวดแรกวันที่.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ข้าพเจ้าได้อ่านและรับทราบคำสั่งแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้กระทำความผิด/ผู้แทนนิติบุคคล
(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์กร
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ..... ผู้กระทำความผิด/ผู้แทนนิติบุคคล
(.....)

- หมายเหตุ : ๑. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย
๒. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐในรูปองค์กรเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และต้องลงนามทุกคน
๓. ทั้งนี้ หากชำระแล้วให้นำส่งหลักฐานการชำระให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

ตัวอย่าง

กรมวิชาการเกษตร

แบบพินัย ๕

แบบคำร้องขอผ่อนชำระ
ค่าปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๙
แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย
การปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

เลขคดี..... เลขคดีตามแบบพินัย ๑

หน่วยงาน..... หน่วยงานตามแบบพินัย

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า..... นาย/นาง/นางสาว..... ผู้ดำเนินกิจการร้าน/ผู้แทนนิติบุคคล..... ผู้กระทำความผิด

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....

อาชีพ..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....

ตรอก/ซอย..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

(ที่อยู่ตามบัตรประชาชนกรณีบุคคลธรรมดาหรือที่ตั้งนิติบุคคลกรณีเป็นนิติบุคคล)

ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้าพเจ้าได้กระทำความผิดตาม.....(พระราชบัญญัติ/กฎหมายใด).....

มาตรา..... ข้อหา.....

มีบทลงโทษตามมาตรา..... ซึ่งเป็นความผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยสามารถ

ดำเนินการปรับเป็นพินัยได้ และเจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาปรับเป็นพินัย จำนวนเงิน.....บาท

(.....) ข้าพเจ้าไม่สามารถชำระค่าปรับได้ในคราวเดียว จึงขอผ่อน

ชำระค่าปรับเป็นพินัย ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้แนบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของข้าพเจ้ามาพร้อมกับคำร้องด้วยแล้ว

และขอยืนยันว่าเป็นความจริงทุกประการ

หากข้าพเจ้าผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายใน

ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนด ให้การผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยเป็นอันยกเลิก และต้องชำระค่าปรับ

เป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วน

ลงชื่อ ..... ผู้กระทำความผิด/ผู้แทนนิติบุคคล
(.....)

คำสั่ง

พิเคราะห์แล้ว เห็นสมควร

อนุญาตให้ผ่อนชำระ ดังนี้

ไม่อนุญาตให้ผ่อนชำระ

จำนวน.....งวด

งวดละ.....บาท

นัดชำระภายในวันที่.....ของเดือน

เริ่มชำระงวดแรกวันที่.....

กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียว
เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ข้าพเจ้าได้อ่านและรับทราบคำสั่งแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้กระทำความผิด/ผู้แทนนิติบุคคล
(.....)

กรณีการปรับเป็นพินัย
ต้องกระทำในรูปแบบองค์คณะ

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(.....)

ลงชื่อ..... ผู้กระทำความผิด/ผู้แทนนิติบุคคล
(.....)

- หมายเหตุ :
๑. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย
  ๒. กรณีค่าปรับเป็นพินัยมีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาทให้เจ้าหน้าที่รัฐในรูปองค์คณะเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และต้องลงนามทุกคน
  ๓. ทั้งนี้ หากชำระแล้วให้นำส่งหลักฐานการชำระให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

แบบพินัย ๖

แบบคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับ
เป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้
หรือขอทำงานบริการสังคมหรือ
ทำงานสาธารณประโยชน์แทน
ค่าปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๐
วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่า
ด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

เลขคดี.....

หน่วยงาน.....

ใช้ในราชการกรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า.....ผู้กระทำความผิด

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง.....

อาชีพ..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....

ตรอก/ซอย..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้าพเจ้าได้กระทำความผิดตาม.....(พระราชบัญญัติ/กฎหมายใด).....

มาตรา.....ข้อหา.....

มีบทลงโทษตามมาตรา.....ซึ่งเป็นความผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยสามารถ
ดำเนินการปรับเป็นพินัยได้ และเจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาปรับเป็นพินัย จำนวนเงิน.....บาท
(.....)

ข้าพเจ้าไม่สามารถชำระค่าปรับเพราะเหตุความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็น
อย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ข้าพเจ้ามีความประสงค์ ดังนี้

 ขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือ

 ขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้แนบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของข้าพเจ้ามาพร้อมกับคำร้องด้วยแล้ว และขอยืนยัน
ว่าเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ ..... ผู้กระทำความผิด

(.....)

หมายเหตุ : ให้ผู้กระทำความผิดแนบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ได้แก่ ๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ๒) สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร
๓) รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติประกอบคำร้อง เช่น ใบรับรองแพทย์ รูปถ่าย เป็นต้น

ตัวอย่าง

แบบพินัย ๖

แบบคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับ เป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

เลขคดี..... **เลขคดีตามแบบพินัย ๑**

หน่วยงาน..... **หน่วยงานตามแบบพินัย**

ใช้ในราชอาณาจักรกรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า..... **นาย/นาง/นางสาว..... ผู้ดำเนินกิจการร้าน.....** ผู้กระทำความผิด

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง.....

อาชีพ..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....

ตรอก/ซอย..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

(ที่อยู่ตามบัตรประชาชนของผู้กระทำความผิด)

ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้าพเจ้าได้กระทำความผิดตาม..... (พระราชบัญญัติ/กฎหมายใด).....

มาตรา..... ข้อหา.....

มีบทลงโทษตามมาตรา..... ซึ่งเป็นความผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยสามารถดำเนินการปรับเป็นพินัยได้ และเจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาค่าปรับเป็นพินัย จำนวนเงิน..... บาท (.....)

ข้าพเจ้าไม่สามารถชำระค่าปรับเพราะเหตุความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ข้าพเจ้ามีความประสงค์ ดังนี้

ขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือ

ขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้แนบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของข้าพเจ้ามาพร้อมกับคำร้องด้วยแล้ว และขอยืนยันว่าเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ ..... ผู้กระทำความผิด

(.....)

หมายเหตุ : ให้ผู้กระทำความผิดแนบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ได้แก่ ๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ๒) สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร ๓) รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติประกอบคำร้อง เช่น ใบรับรองแพทย์ รูปถ่าย เป็นต้น

แบบพินัย ๗

แบบคำร้องขอทำงานบริการสังคม
หรือทำงานสาธารณประโยชน์แทน
ค่าปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๐
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่า
ด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

เลขคดี.....

หน่วยงาน.....

ใช้ในราชการกรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า.....ผู้กระทำความผิด

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง.....

อาชีพ..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....

ตรอก/ซอย..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้าพเจ้าได้กระทำความผิดตาม.....(พระราชบัญญัติ/กฎหมายใด).....

มาตรา.....ข้อหา.....

มีบทลงโทษตามมาตรา.....ซึ่งเป็นการผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยสามารถ

ดำเนินการปรับเป็นพินัยได้ และเจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาปรับเป็นพินัย จำนวนเงิน.....บาท

(.....) โดยข้าพเจ้าเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มีเงินชำระ

ค่าปรับเป็นพินัย จึงมีความประสงค์ ขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้แนบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของข้าพเจ้ามาพร้อมกับคำร้องด้วยแล้ว และขอยืนยัน

ว่าเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ ..... ผู้กระทำความผิด

(.....)

หมายเหตุ : ให้ผู้กระทำความผิดแนบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ได้แก่ ๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ๒) สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร
๓) รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติประกอบคำร้อง เช่น ใบรับรองแพทย์ รูปถ่าย เป็นต้น

ตัวอย่าง

แบบพินัย ๗

แบบคำร้องขอทำงานบริการสังคม
หรือทำงานสาธารณประโยชน์แทน
ค่าปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๐
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่า
ด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

เลขคดี..... เลขคดีตามแบบพินัย ๑.....

หน่วยงาน.....หน่วยงานตามแบบพินัย.....

ใช้ในราชการกรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า.....นาย/นาง/นางสาว..... ผู้ดำเนินกิจการร้าน.....ผู้กระทำความผิด

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง.....

อาชีพ..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....

ตรอก/ซอย..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

(ที่อยู่ตามบัตรประชาชนของผู้กระทำความผิด)

ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้าพเจ้าได้กระทำความผิดตาม.....(พระราชบัญญัติ/กฎหมายใด).....

มาตรา.....ข้อหา.....

มีบทลงโทษตามมาตรา.....ซึ่งเป็นความผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยสามารถ

ดำเนินการปรับเป็นพินัยได้ และเจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาค่าปรับเป็นพินัย จำนวนเงิน.....บาท

(.....) โดยข้าพเจ้าเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มีเงินชำระ

ค่าปรับเป็นพินัย จึงมีความประสงค์ ขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้แนบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของข้าพเจ้ามาพร้อมกับคำร้องด้วยแล้ว และขอยืนยัน
ว่าเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ ..... ผู้กระทำความผิด

(.....)

หมายเหตุ : ให้ผู้กระทำความผิดแนบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ได้แก่ ๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ๒) สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร
๓) รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติประกอบคำร้อง เช่น ใบรับรองแพทย์ รูปถ่าย เป็นต้น

แบบพินัย ๘

แบบให้ความยินยอมการ
ติดต่อทางอิเล็กทรอนิกส์

เลขคดี.....

หน่วยงาน.....

ใช้ในราชการกรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า.....ผู้ถูกกล่าวหา

เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง.....

อาชีพ..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....

ตรอก/ซอย..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

ตามเลขคดีที่ .....

ขอทำหนังสือฉบับนี้ขึ้นเพื่อแสดงว่าข้าพเจ้ายินยอมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการติดต่อข้าพเจ้า
โดยให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามช่องทาง

 โทรศัพท์ ..... ไลน์ ..... อีเมล ..... อื่นๆ .....

จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ขอรับรองว่าหนังสือฉบับนี้ได้ทำขึ้นโดยถูกต้องตามความเป็นจริง ทุกประการ

ลงชื่อ ..... ผู้ให้คำยินยอม
(.....)

หมายเหตุ: หากผู้ถูกกล่าวหาได้กำหนดช่องทางติดต่อสื่อสารโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้ถูกกล่าวหาได้กำหนดไว้

ตัวอย่าง

<p>แบบพินัย ๘</p> <p>แบบให้ความยินยอมการ</p> <p>ติดต่อทางอิเล็กทรอนิกส์</p>

เลขคดี..... เลขคดีตามแบบพินัย ๑
 หน่วยงาน..... หน่วยงานตามแบบพินัย

ใช้ในราชการกรมวิชาการเกษตร

สถานที่.....
 วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า..... นาย/นาง/นางสาว..... ผู้ดำเนินกิจการร้าน/ผู้แทนนิติบุคคล..... ผู้ถูกกล่าวหา/บุคคลอื่นใด
 เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง/เลขทะเบียนนิติบุคคล.....
 อาชีพ..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....
 ตรอก/ซอย..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....
 ตามเลขคดีที่ ..... เลขคดีตามแบบพินัย ๑
 (ที่อยู่ตามบัตรประชาชนกรณีบุคคลธรรมดาหรือที่ตั้งนิติบุคคลกรณีเป็นนิติบุคคล)

ขอทำหนังสือฉบับนี้ขึ้นเพื่อแสดงว่าข้าพเจ้ายินยอมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการติดต่อข้าพเจ้า
 โดยให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามช่องทาง

- โทรศัพท์ .....
- ไอทีไลน์ .....
- อีเมล .....
- อื่นๆ .....

จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ขอรับรองว่าหนังสือฉบับนี้ได้ทำขึ้นโดยถูกต้องตามความเป็นจริง ทุกประการ

ลงชื่อ ..... ผู้ให้คำยินยอม
 (.....)

หมายเหตุ: หากผู้ถูกกล่าวหาได้กำหนดช่องทางติดต่อสื่อสารโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูล
 อิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้ถูกกล่าวหาได้กำหนดไว้

ตัวอย่างรายงานสรุปผลการปรับเป็นพินัยของกรมวิชาการเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕..

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. ข้อมูลจำนวนคดี

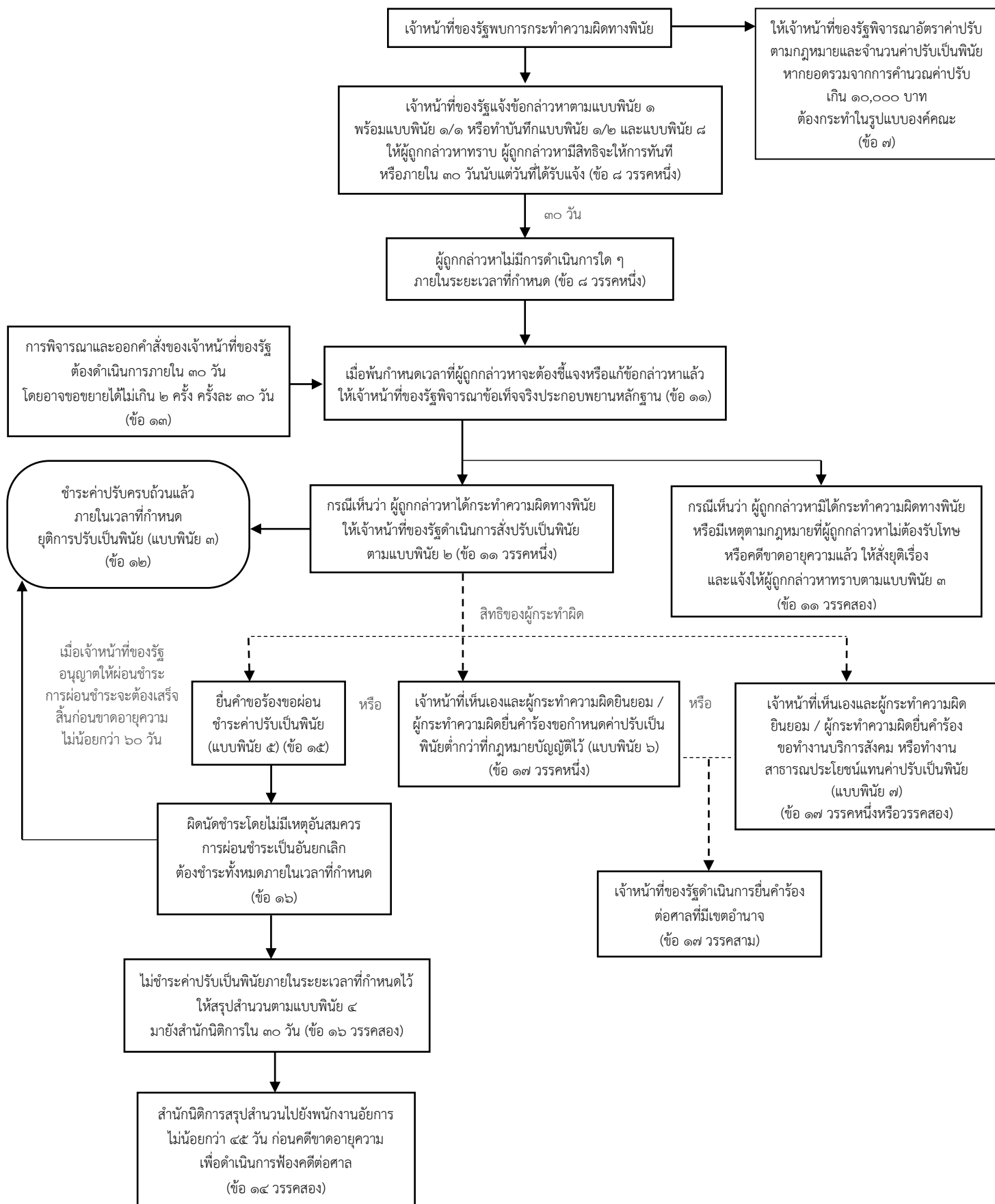
ลำดับ	รายการข้อมูล	จำนวนคดี	ฐานความผิด	
			มาตรา	พ.ร.บ.
๑	จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติการพิจารณา กำหนดค่าปรับเป็นพินัย			
๒	จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย			
๓	จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งสำนวนให้พนักงานอัยการตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕			
๔	จำนวนคดีที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาล			
๕	จำนวนคดีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย			
๖	จำนวนคดีที่ศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่รับไว้พิจารณา			
๗	จำนวนคดีที่ศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (กรณีและผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ได้ยื่นคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย)			
๘	จำนวนคดีที่ศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง (กรณีและผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย ได้ยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย)			

๒. ข้อมูลจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัย

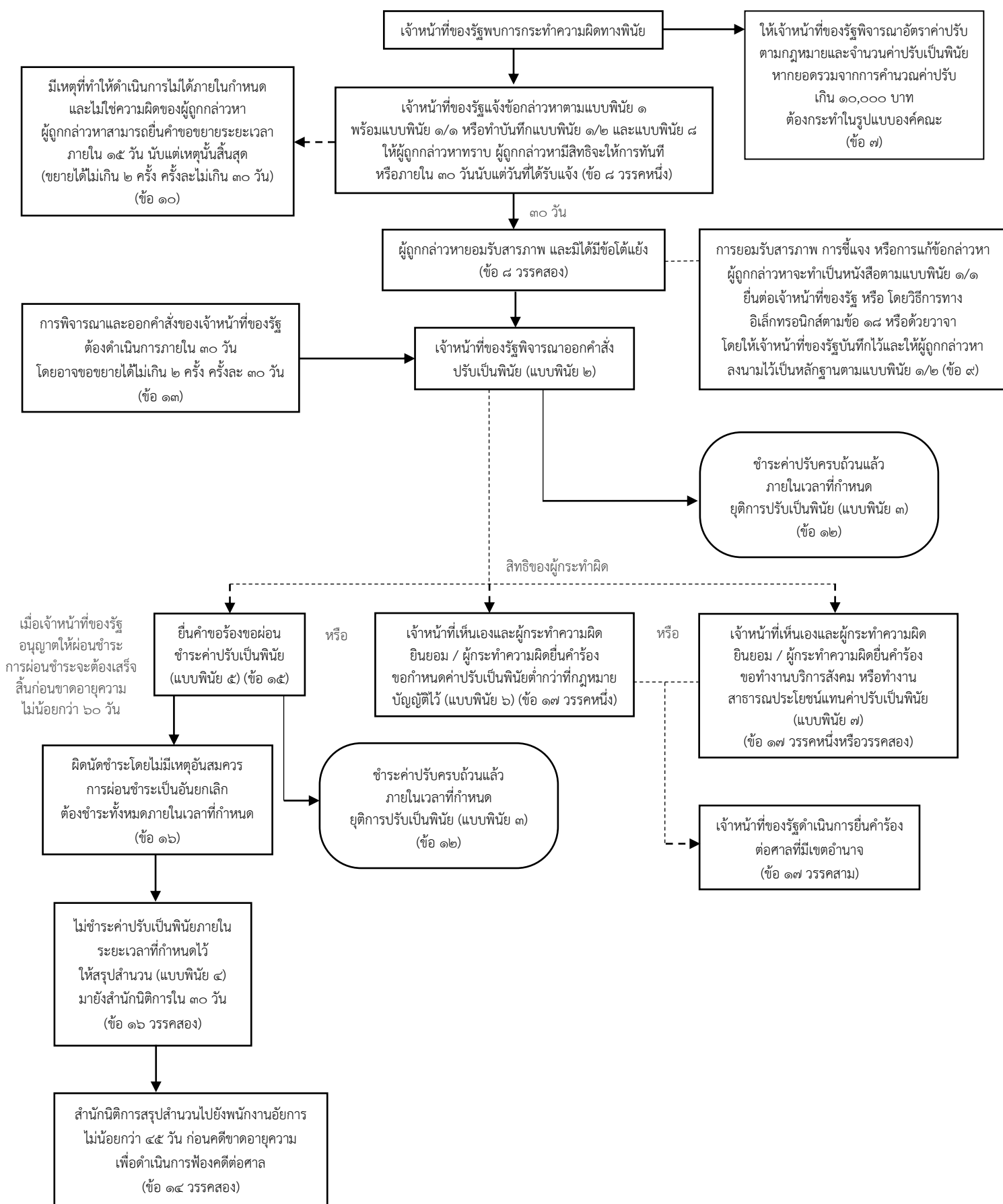
ลำดับ	รายการข้อมูล	จำนวนเงิน
๑	จำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย	
๒	จำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่ศาลมีคำสั่งปรับเป็นพินัย	
๓	จำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่ได้รับการชำระ	

ขั้นตอนการออกคำสั่งปรับเป็นพินัย

กรณี ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีการดำเนินการใด ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด (ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง)

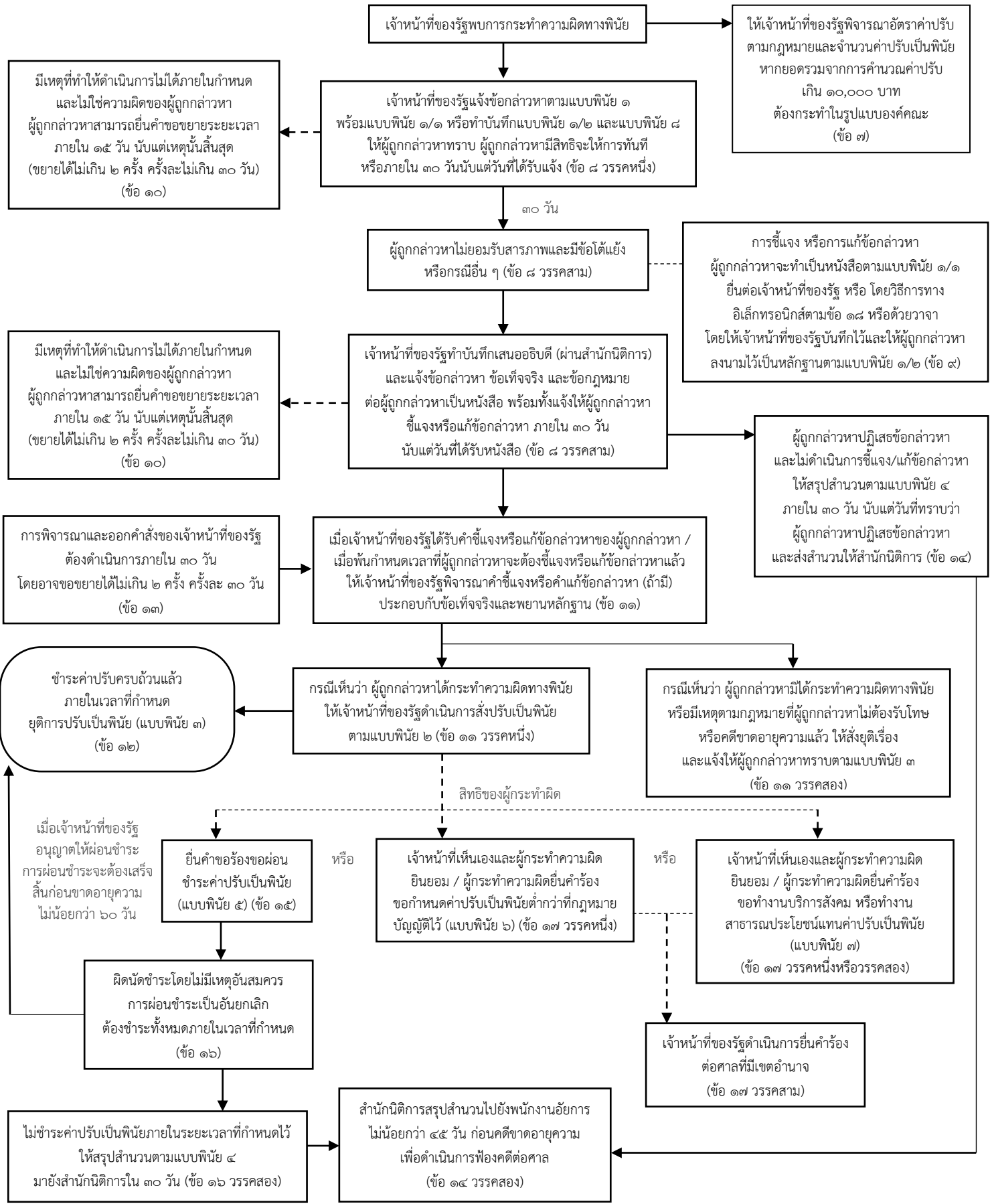

ขั้นตอนการออกคำสั่งปรับเป็นพินัย กรณี ผู้ถูกกล่าวหายอมรับสารภาพและมีได้มีข้อโต้แย้ง (ข้อ ๘ วรรคสอง)

ขั้นตอนการออกคำสั่งปรับเป็นพินัย

กรณี ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับสารภาพและมีข้อโต้แย้ง หรือกรณีอื่น ๆ (ข้อ ๘ วรรคสาม)

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

พ.ศ. ๒๕๖๕

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติว่ารัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง กรณีจึงเป็นการสมควรกำหนดให้การกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในกรณีที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงและโดยสภาพไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือไม่มีผลกระทบต่อส่วนรวมอย่างกว้างขวางเป็นความผิดทางพินัย โดยไม่ถือเป็นการผิดอาญา และให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่ถือเป็นการโทษอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ปรับเป็นพินัย” หมายความว่า สั่งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินที่กฎหมายกำหนด

“ความผิดทางพินัย” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎหมายนั้นบัญญัติให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจปรับเป็นพินัย หรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวง ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง

การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา

มาตรา ๖ ในกรณีพระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ในกรณีปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าผู้กระทำความผิดทางพินัยไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือ สื่อความหมายได้ ให้แจ้งหนังสือหรือเอกสารในรูปแบบที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยสามารถเข้าใจได้ หรือจะแจ้งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยทราบด้วยการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นก็ได้

ในกระบวนการพิจารณาความผิดทางพินัย หากผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือสื่อความหมายได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานอัยการ หรือศาล จัดล่ามภาษามือให้หรือ จัดให้ถาม ตอบ หรือสื่อความหมายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร

มาตรา ๗ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตามจำนวนเงิน ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนดตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินจำนวนสูงสุด ที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๘ ให้นำบทบัญญัติในภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป ลักษณะ ๑ บทบัญญัติที่ใช้ แก่ความผิดทั่วไป เฉพาะหมวด ๒ การใช้กฎหมายอาญา หมวด ๔ ความรับผิดในทางอาญา หมวด ๕ การพยายามกระทำความผิด และหมวด ๖ ตัวการและผู้สนับสนุน แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้ เป็นอย่างอื่น

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย รวมทั้ง ระยะเวลาในการดำเนินการ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ ระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๙ ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิด ทางพินัย และพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย

(๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำ ความผิดทางพินัย

(๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิด ทางพินัย

(๔) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย

ในการชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยร้องขอ และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลจะให้อ่อนชำระก็ได้ และในกรณีเช่นนั้นหากผู้กระทำความผิดทางพินัยผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้การผ่อนชำระเป็นอันยกเลิกและผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วนภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนด หากไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๓๐ แล้วแต่กรณี

รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยจะวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่งและการผ่อนชำระตามวรรคสองเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้และระเบียบของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ วรรคสอง ก็ได้

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้สั่งปรับเป็นพินัย และผู้นั้นไม่ได้แย้งคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป ถ้าคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล การยื่นคำร้องให้ยื่นต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ศาลจะกำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือจะว่ากล่าวตักเตือนโดยไม่ปรับเป็นพินัย หรือหากผู้นั้นยินยอม จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ หรือในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้นั้นไม่มีเงินชำระค่าปรับ จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ หากผู้นั้นยินยอม

ในกรณีที่ความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และผู้กระทำความผิดทางพินัยยินยอม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งตามวรรคสาม

ในกรณีที่ความปรากฏต่อศาลในขณะที่พิพากษาว่ามีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ศาลมีอำนาจสั่งตามวรรคสามได้แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้ยื่นคำร้องก็ตาม

ให้นำความในมาตรา ๓๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การสั่งของศาล ตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

หากผู้กระทำความผิดทางพินัยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่ศาลกำหนดในการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ ศาลจะเพิกถอนคำสั่ง และออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัยก็ได้ โดยให้หักจำนวนวันที่ทำงานมาแล้วออกจากค่าปรับเป็นพินัย

คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๑ ในคดีความผิดทางพินัย ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือฟ้องภายในกำหนดสองปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัย จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๒ เมื่อได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้ผู้ใดชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้นั้นมิได้ชำระหรือชำระค่าปรับเป็นพินัยแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน และเกินห้าปีนับแต่วันที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาดังกล่าว จะบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาต่อผู้นั้นมิได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ และให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงานนั้นแล้วเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี

หมวด ๒

กระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัย

มาตรา ๑๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด

ในการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่มีใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ วรรคสาม และถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ได้ แต่ถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องกำหนดให้การปรับเป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน

มาตรา ๑๕ การกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดทางพินัยหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดในการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัย

ก่อนที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยจะชำระค่าปรับเป็นพินัย หากความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายอื่นที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่าด้วย ให้ระงับการรับชำระค่าปรับเป็นพินัยและส่งสำนวนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยสำหรับความผิดที่กฎหมายกำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่า เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งต่อไป

ในกรณีที่ได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยและชำระค่าปรับไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในความผิดทางพินัยบทใดบทหนึ่งแล้วไม่ว่าจะเป็นบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดหรือไม่ ให้ความผิดทางพินัยสำหรับการกระทำความผิดในบทอื่นเป็นอันยุติ

มาตรา ๑๖ การกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าความผิดอาญานั้นไม่อาจเปรียบเทียบได้ ให้ระงับการดำเนินการปรับเป็นพินัยและแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

(๒) ในกรณีตาม (๑) ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปรับเป็นพินัยไปก่อนแล้ว การปรับเป็นพินัยดังกล่าวไม่เป็นการตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการที่จะดำเนินคดีอาญา และในกรณีที่ศาลในคดีอาญามีคำพิพากษาถึงที่สุดลงโทษอาญาแก่ผู้กระทำความผิด ให้ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติและให้ศาลในคดีอาญาสั่งคืนค่าปรับเป็นพินัยที่ได้ชำระแล้วให้แก่ผู้กระทำความผิด ในกรณีที่

ศาลในคดีอาญาพิพากษาลงโทษปรับไม่ว่าจะลงโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ศาลในคดีอาญาสั่งให้นำค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วมาหักกลับกับโทษปรับ หากยังมีจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วเหลืออยู่ ให้ศาลในคดีอาญาสั่งให้คืนเงินที่เหลือนั้นให้แก่ผู้กระทำความผิดด้วย

(๓) ถ้าความผิดอาญานั้นเปรียบเทียบได้ และผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยตามคำสั่งของศาลแล้ว ให้คดีอาญานั้นเป็นอันเลิกกัน แต่ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายจากการกระทำของผู้กระทำความผิดนั้น

(๔) ถ้าความผิดอาญานั้นเปรียบเทียบได้ และได้มีการชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ความผิดทางพินัยนั้นเป็นอันยุติ

มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ปรับเป็นพินัยผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป

ภายใต้บังคับวรรคสาม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการปรับเป็นพินัย และความผิดทางพินัยตามวรรคหนึ่งอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างหน่วยงานกัน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในความผิดที่อยู่ในอำนาจของตน และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจพิจารณาในความผิดทางพินัยอื่นทราบเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันหรือทำแทนกันในการดำเนินการปรับเป็นพินัยก็ได้ ระเบียบดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๘ เมื่อปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าผู้ใดกระทำความผิดอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน และบางกรรมเป็นความผิดทางพินัย บางกรรมเป็นความผิดอาญา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในกรรมที่เป็นความผิดทางพินัย และแจ้งให้พนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญาสำหรับกรรมที่เป็นความผิดอาญาต่อไป

ในการสืบสวนและสอบสวนการกระทำความผิดอาญา หากพบว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัย

มาตรา ๑๙ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามี การกระทำความผิดทางพินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา นั้นตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

มาตรา ๒๑ คำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ ให้ทำเป็นหนังสือโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย

(๒) อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ และจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ

(๓) ระยะเวลาที่ต้องชำระซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๔) กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๕) สิทธิในการขอผ่อนชำระตามมาตรา ๙ วรรคสอง หรือการยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา ๑๐

(๖) รายละเอียดอื่นใดที่เห็นสมควรอันจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจสภาพแห่งการกระทำความผิดหรือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกกล่าวหา

มาตรา ๒๒ ความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ไม่ใช่บังคับแก่การดำเนินการเกี่ยวกับความผิดทางพินัยที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติวิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างไปจากบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๒๐ ปฏิเสธข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน

และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งให้พนักงานอัยการ

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาพบการกระทำความผิดทางพินัย ให้มีหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายนั้น ๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป เว้นแต่เป็นความผิดทางพินัยที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีเช่นนั้นให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๒๕ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ดำเนินการเพื่อฟ้องคดีต่อศาล โดยจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาไปศาลก็ได้

ในกรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง ให้แจ้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งเหตุผล หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ทำความเข้าใจแย้งเสนอไปยังผู้ดำรงตำแหน่งเหนือพนักงานอัยการที่มีคำสั่งเพื่อชี้ขาด เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้วให้พนักงานอัยการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือด้วย

ในการพิจารณาสำนวน พนักงานอัยการมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม รวมทั้งมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำได้ตามที่เห็นสมควร หรือจะสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการตามพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดผู้มีอำนาจชี้ขาดความเห็นแย้ง ให้อัยการสูงสุดออกระเบียบให้พนักงานอัยการปฏิบัติได้ และเพื่อประโยชน์ในการประสานและร่วมมือกันในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนรวมทั้งสอดคล้องกับเขตอำนาจของพนักงานอัยการ อัยการสูงสุดจะมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงแนวปฏิบัติในการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการในแต่ละท้องที่ก็ได้

มาตรา ๒๖ ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัย หากพนักงานอัยการเห็นว่า เป็นความผิดทางอาญาหรือมีการกระทำความผิดทางอาญารวมอยู่ด้วย ให้พนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญาต่อไป

ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางอาญา หากพนักงานอัยการเห็นว่าเป็นความผิดทางพินัย หรือมีการกระทำความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ให้พนักงานอัยการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

มาตรา ๒๗ ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนตามจำนวนที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดก่อนฟ้องคดีต่อศาล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยุติการดำเนินการฟ้องคดี หรือถ้าได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ก่อนศาลมีคำพิพากษา ให้ศาลสั่งจำหน่ายคดี

มาตรา ๒๘ ให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนาญพิเศษ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยกรณนั้น เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย

วิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบ ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ข้อบังคับตามวรรคสองต้องคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร และจะกำหนดให้ศาลพิจารณาลับหลังจำเลยก็ได้ แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็น ประการใด จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับให้มา ต่อสู้คดีแทนได้ โดยมีให้ถือว่าเป็นการพิจารณาลับหลังจำเลย และในการส่งเอกสารให้กำหนด ให้สามารถส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นที่เหมาะสมได้ด้วย ในกรณีสมควร จะกำหนดค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้ด้วยก็ได้ ข้อบังคับดังกล่าวเมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๙ เมื่อความผิดทางพินัยเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าเกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลใด ให้ฟ้องที่ศาลนั้น แต่ถ้าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในหลายท้องที่ ให้ฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่ใด ท้องที่หนึ่งได้

ในกรณีที่ไม่ปรากฏชัดว่าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิด มีที่อยู่ แต่ถ้าไม่ทราบที่อยู่ของผู้กระทำความผิด ให้ถือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หากมีผู้กระทำความผิดหลายคน ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำ ความผิดคนใดคนหนึ่งมีที่อยู่

มาตรา ๓๐ ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่ชำระค่าปรับภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัย

มาตรา ๓๑ ให้นำความในมาตรา ๒๙/๑ วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การบังคับคดีตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๐ ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย

ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีสิทธิอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๒๘ เงื่อนไขดังกล่าวต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้อุทธรณ์และสังคมโดยรวมในการรับภาระค่าใช้จ่ายประกอบกัน

คำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๓ คดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ ด้วยเหตุดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีการชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว

(๒) โดยความตายของผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) เมื่อมีการเปรียบเทียบความผิดอาญาตามมาตรา ๑๖ (๔)

(๔) เมื่อคดีขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ หรือพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใดรวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับเป็นพินัย จะกำหนดให้ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้

มาตรา ๓๖ ค่าปรับเป็นพินัยให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๓๗ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่และอำนาจในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามมาตรา ๘ วรรคสอง มาตรา ๙ วรรคสาม มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ วรรคสาม มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๘ วรรคสอง และมาตรา ๓๕ ดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนวันพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศดังกล่าวต้องไม่ใช่บังคับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๘ ในวาระเริ่มแรกให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนตามที่เห็นสมควร เพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการเสนอแนะการออกกฎกระทรวง และระเบียบ ตามมาตรา ๘ วรรคสอง และมาตรา ๑๗ วรรคสาม โดยให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการดังกล่าว และให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

เมื่อครบห้าปีหลังจากที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประเมินความจำเป็นในการให้มีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยในกรณีมีความจำเป็นต้องมีคณะกรรมการต่อไปให้เสนอแนะหน่วยงานที่จะทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการต่อไปด้วย ในกรณีที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการดังกล่าวต่อไป และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการดังกล่าวสิ้นสุดลงนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติหรือวันที่คณะรัฐมนตรีกำหนด แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เห็นควรมีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต่อไป คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเป็นคราว ๆ หรือตลอดไปก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น การแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๙ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ บรรดาความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๒ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ก่อนตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชกฤษฎีกานั้น ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาได้มีมติไม่เห็นชอบให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวต่อไป

การตราพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งจะเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายที่ระบุไว้ในบัญชีบางมาตราหรือทุกมาตรา โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการเปลี่ยนไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๔๑ ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ และบัญชี ๒ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ไม่รวมถึง

(๑) ความผิดที่มีโทษจำคุกหรือโทษที่สูงกว่าสำหรับกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำความผิด แต่มีโทษปรับสถานเดียวสำหรับกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดเดียวกันนั้น

(๒) ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวแต่มีเงื่อนไขไว้เป็นการเฉพาะให้รับโทษสูงกว่าโทษปรับเมื่อกระทำความผิดอีกหรือเมื่อมีเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนดด้วย

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดโทษจำคุกหรือโทษปรับอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ไม่เกินที่กฎหมายนั้นกำหนด เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะในการกำหนดโทษปรับอาญาเป็นการปรับเป็นพินัยไม่เกินอัตราที่กำหนดสำหรับการกำหนดโทษปรับอาญา

บรรดาข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ยังใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้กำหนดความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้เปลี่ยนความผิดอาญานั้นเป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๓ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามกฎหมายในบัญชี ๓

ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราทักษะปรับทางปกครองที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งได้กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองไว้แล้ว ให้ถือว่ากฎหมายนั้นได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมิได้กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองไว้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๔ เป็นผู้ที่มีอำนาจปรับเป็นพินัย

มาตรา ๔๔ บรรดาความผิดทางพินัยที่เปลี่ยนจากความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว ตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ หรือความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๔๓ ที่ได้กระทำก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ให้มีอายุความตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยดังกล่าว ในกรณีที่กฎหมายที่มีโทษปรับทางปกครองใดไม่ได้กำหนดอายุความไว้ในกฎหมายนั้น ให้มีอายุความตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๕ บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒

(๑) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ ให้ถือว่าผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ และดำเนินการปรับเป็นพินัยไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องไปให้เจ้าหน้าที่ของรัฐภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยเพื่อดำเนินการต่อไป

(๓) ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ ผู้ใดต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ ให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นยังถูกกักขังแทนค่าปรับอยู่ก็ให้การกักขังนั้นสิ้นสุดลง และค่าปรับที่ยังไม่ได้ชำระให้เป็นอันพับไป

มาตรา ๔๗ บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีการบันทึกประวัติอาชญากรรมของบุคคลผู้กระทำความผิดหรือมีการบันทึกไว้ในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม ให้ประวัตินั้นเป็นอันสิ้นผล และจะนำไปใช้ขังบุคคลนั้นในทางที่เป็นโทษมิได้

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่และอำนาจจัดทำหรือจัดเก็บประวัติอาชญากรรมตามวรรคหนึ่งลบข้อมูลความผิดทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยของบุคคลที่ถูกบันทึกในประวัติอาชญากรรมสำหรับความผิดนั้น ให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ความผิดอาญานั้นเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย

มาตรา ๔๘ บรรดาความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองแล้วก่อนพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง การพิจารณาและการโต้แย้งคำสั่ง รวมทั้งการบังคับชำระค่าปรับให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะกระทำความผิดต่อไปจนแล้วเสร็จ

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑ ผู้ใดกระทำความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองก่อนวันพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมีคำสั่งให้ปรับทางปกครองก่อนวันพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

บัญชี ๑

ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔
๒. พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒
๓. พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙
๔. พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐
๕. พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗
๖. พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘
๗. พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๔๘
๘. พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
๙. พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๐. พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
๑๑. พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๒. พระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๓. พระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔
๑๔. พระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๕. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒
๑๖. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๗. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘
๑๘. พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๙. พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑
๒๐. พระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑
๒๑. พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๒. พระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓
๒๓. พระราชบัญญัติการเรียกเงินสมทบเข้ากองทุนระหว่างประเทศเพื่อชดใช้ความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๔. พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔
๒๕. พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕
๒๖. พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๗. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๘. พระราชบัญญัติกำลัังพลสำรอง พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๙. พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๔๙๙
๓๐. พระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์รับนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. ๒๔๙๗
๓๑. พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. ๒๕๔๒

๓๒. พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕
๓๓. พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑
๓๔. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
๓๕. พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไฮโล และห้องเย็น พ.ศ. ๒๕๕๘
๓๖. พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค่าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔
๓๗. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙
๓๘. พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓
๓๙. พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช ๒๔๘๗
๔๐. พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๔๑. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๔๒. พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
๔๓. พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐
๔๔. พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. ๒๕๔๒
๔๕. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐
๔๖. พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒
๔๗. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
๔๘. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔
๔๙. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐
๕๐. พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๕๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ. ๒๕๔๓
๕๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒
๕๓. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕
๕๔. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓
๕๕. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑
๕๖. พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒
๕๗. พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งปงซ์ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖
๕๘. พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗
๕๙. พระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๕๕๑
๖๐. พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๖๑. พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๕๘
๖๒. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔
๖๓. พระราชบัญญัติจาง้าง พ.ศ. ๒๕๕๘
๖๔. พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑
๖๕. พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔
๖๖. พระราชบัญญัติจดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖
๖๗. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
๖๘. พระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ๒๔๙๖
๖๙. พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

๗๐. พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘
๗๑. พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๗๒. พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙
๗๓. พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕
๗๔. พระราชบัญญัติทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. ๒๕๔๒
๗๕. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖
๗๖. พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕
๗๗. พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๗๘. พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๘
๗๙. พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐
๘๐. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕
๘๑. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖
๘๒. พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๙
๘๓. พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕
๘๔. พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕
๘๕. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓
๘๖. พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗
๘๗. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙
๘๘. พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔
๘๙. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
๙๐. พระราชบัญญัติปฎิย พ.ศ. ๒๕๑๘
๙๑. พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘
๙๒. พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. ๒๕๙๖
๙๓. พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๙๔. พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒
๙๕. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐
๙๖. พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑
๙๗. พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑
๙๘. พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. ๒๕๐๓
๙๙. พระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ .
๑๐๐. พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒
๑๐๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘
๑๐๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๐๓. พระราชบัญญัติรักษาคลองประปา พ.ศ. ๒๕๒๖
๑๐๔. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๐๕. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗
๑๐๖. พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑
๑๐๗. พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘

๑๐๘. พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๐๙. พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘
๑๑๐. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๑๑. พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๑๒. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๑๓. พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๑๔. พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๕๐๕
๑๑๕. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๑๖. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓
๑๑๗. พระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๑๘. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๑๙. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔
๑๒๐. พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๒๑. พระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๗
๑๒๒. พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘
๑๒๓. พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖
๑๒๔. พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๒๕. พระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๖
๑๒๖. พระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๒๗. พระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๗
๑๒๘. พระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๒๙. พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖
๑๓๐. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓
๑๓๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๓๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๓๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๒๑
๑๓๔. พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔
๑๓๕. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๓๖. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐
๑๓๗. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๓๘. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๓๙. พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙
๑๔๐. พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙
๑๔๑. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑
๑๔๒. พระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๓
๑๔๓. พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๔๔. พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖
๑๔๕. พระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๔๖. พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๔๗. พระราชบัญญัติสภาการเหมืองแร่ พ.ศ. ๒๕๒๖
๑๔๘. พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๔๙. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๕๐. พระราชบัญญัติสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๕๑. พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔
๑๕๒. พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๐
๑๕๓. พระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙
๑๕๔. พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๕๕. พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒
๑๕๖. พระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๕๗. พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗
๑๕๘. พระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า พระพุทธศักราช ๒๔๖๔
๑๕๙. พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๘
๑๖๐. พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๖๑. พระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. ๒๕๐๙
๑๖๒. พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๖๓. พระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๙๔
๑๖๔. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
๑๖๕. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๖๖. พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗
๑๖๗. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐
๑๖๘. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

บัญชี ๒

ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. พระราชบัญญัติการค้ำน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓
๒. พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
๓. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗
๔. พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๙๓
๕. พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐
๖. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕
๗. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒
๘. พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑
๙. พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๐. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒
๑๑. พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๐
๑๒. พระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ. ๒๕๓๕
๑๓. พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕
๑๔. พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑
๑๕. พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐
๑๖. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑
๑๗. พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗
๑๘. พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๙. พระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. ๒๕๕๘
๒๐. พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔
๒๑. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๒. พระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐
๒๓. ประมวลกฎหมายยาเสพติด
๒๔. พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๕. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๖. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕
๒๗. พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตต์การประมงไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒
๒๘. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐
๒๙. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
๓๐. พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๖
๓๑. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕
๓๒. พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒
๓๓. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

บัญชี ๓

ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

---

๑. พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒
๒. พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑
๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ประกอบกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายได้กำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายในการกำหนดโทษอาญาให้เหมาะสมกับสภาพความผิดหรือกำหนดมาตรการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิด และฐานะของผู้กระทำความผิดเพื่อมิให้บุคคลต้องรับโทษหนักเกินสมควร หรือต้องรับภาระในการรับโทษที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เนื่องจากกรณีที่กฎหมายกำหนดโทษปรับ ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมสามารถชำระค่าปรับได้ แต่ผู้มีฐานะยากจนและไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระค่าปรับได้จะถูกกักขังแทนค่าปรับอันกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างรุนแรง ประกอบกับเมื่อค่านึงถึงข้อห้ามหรือข้อบังคับที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติแล้ว จะพบว่ามีข้อห้ามหรือข้อบังคับจำนวนมากอาจรุกล้ำเข้าไปในสิทธิพื้นฐานหรือสร้างภาระอันเกินสมควรแก่ประชาชน และนับวันจะมีกฎหมายตราออกมากำหนดการกระทำให้เป็นความผิดมากขึ้น หลายกรณีทำให้ประชาชนกลายเป็นผู้กระทำความผิดเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ บางกรณีกระทำไปเพราะความยากจนเหลือทนทาน และเมื่อได้กระทำความผิดแล้ว ก็ต้องถูกนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น ถูกจับกุม คุมขัง พิมพ์ลายนิ้วมือ และลงบันทึกประวัติอาชญากรเป็นประวัติติดตัวตลอดไป และในที่สุดไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ กระบวนการที่กล่าวมาย่อมสร้างรอยต่างให้เกิดแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้ามีทางใดที่จะป้องกันมิให้ประชาชนจะต้องตกเข้าสู่กระบวนการนั้นได้ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้ตามสมควร แม้ว่าการกำหนดมาตรการอันเป็นโทษที่ผู้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมิเพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับ แต่โทษนั้นก็ไม่จำเป็นต้องใช้โทษอาญาเสมอไป ซึ่งนานาประเทศได้เริ่มปรับเปลี่ยนบทลงโทษจากความผิดอาญาเป็นมาตรการอื่นที่มีใช้โทษอาญามากขึ้น รวมทั้งการใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษทางอาญา เช่น การคุมประพฤติกรณีจึงสมควรที่ประเทศไทยจะพัฒนากฎหมายไทยให้สอดคล้องกับนานาประเทศ และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนยิ่งขึ้น โดยปรับเปลี่ยนโทษอาญาบางประการที่มุ่งต่อการปรับเป็นเงินตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ เปลี่ยนเป็นมาตรการปรับเป็นพินัยที่สร้างขึ้นใหม่ไม่ให้มีสภาพเป็นโทษอาญา โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ใช้ดุลพินิจกำหนดค่าปรับที่ต้องชำระให้เหมาะสมกับสภาพความร้ายแรงแห่งการกระทำและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดให้สอดคล้องกัน และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่มีเงินชำระค่าปรับ อาจขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนการชำระค่าปรับได้ โดยไม่มีการกักขังแทนค่าปรับดังเช่นที่เป็นอยู่ในคดีอาญา การเปลี่ยนสภาพบังคับไม่ให้เป็นโทษอาญาโดยกำหนดวิธีการดำเนินการขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะนี้ ย่อมจะช่วยทำให้ประชาชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการทางอาญา และไม่มีประวัติอาชญากรรมติดตัวอีกต่อไป การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้จะเป็นกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๗๗ และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย นอกจากนั้นสำหรับกฎหมายบางฉบับที่กำหนดให้มีโทษทางปกครอง แต่บัญญัติให้ฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีอาญาเพื่อบังคับชำระค่าปรับทางปกครองไว้แล้ว สมควรเปลี่ยนโทษดังกล่าวเป็นมาตรการปรับเป็นพินัยเช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง

การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา
พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป
ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“การกล่าวหา” หมายความว่า การที่บุคคลใดได้แจ้งต่อข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ ว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยขึ้น โดยรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม และจะแจ้งเป็นหนังสือ หรือด้วยวาจา หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ตาม

“การแสวงหาข้อเท็จจริง” หมายความว่า ความรวมถึงการรวบรวมพยานหลักฐานด้วย

“ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายที่กำหนดความผิดทางพินัยบัญญัติให้มีอำนาจในการดำเนินการตามกฎหมายนั้น ทั้งนี้ บรรดาที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดทบวง แล้วแต่กรณี

(๒) อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม แล้วแต่กรณี

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด

(๔) ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดรัฐวิสาหกิจ

(๕) ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๖) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา หรือนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ในกรณีทีเจ้าหน้าทีของรัฐสังกัดกองค้การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค้การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี

(๗) นายกสภาวิชาชีพ ในกรณีทีพนักงานหรือลูกจ้างของสภาวิชาชีพมีอำนาจปรับเป็นพินัย

(๘) ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการหรือคณะบุคคลทีเรียกชื่ออย่างอื่น ตามทีกฎหมายบัญญัติให้มอำนาจปรับเป็นพินัย

ข้อ ๓ การดำเนินการใด ๆ ในคดีความผิดทางพินัยทีมีบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีเป็นผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา หรือพยาน เจ้าหน้าทีของรัฐต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน เป็นสำคัญ

หมวด ๑

การแสวงหาข้อเท็จจริง

ข้อ ๔ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือความปรากฏต่อเจ้าหน้าทีของรัฐว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยเกิดขึ้น ไม่ว่าเจ้าหน้าทีของรัฐพบเห็นเอง มีการกล่าวหา หรือความปรากฏด้วยวิธีอื่นใด ให้เจ้าหน้าทีของรัฐเริ่มการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยมิชักช้า

ในกรณีทีความตามวรรคหนึ่งปรากฏต่อข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นหน้าทีของข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐทีจะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าทีของรัฐทราบ

ข้อ ๕ ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตามข้อ ๔ ให้เจ้าหน้าทีของรัฐดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาข้อเท็จจริงสำหรับการกระทำความผิดทางพินัยทีเกิดขึ้นไม่ว่าในท้องทีใด ทัวราชอาณาจักร และการแสวงหาข้อเท็จจริงให้กระทำได้ในทุกท้องทีทีัวราชอาณาจักร ทั้งนี้ เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะได้กำหนดเขตอำนาจของเจ้าหน้าทีของรัฐไว้เป็นอย่างอื่น

(๒) ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตาม (๑) เจ้าหน้าทีของรัฐจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐดำเนินการแทนก็ได้

ข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าทีของรัฐรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าทีสามารถจะทำได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางพินัย เพื่อให้รู้ว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยหรือไม่และใครเป็นผู้กระทำความผิด และในกรณีทีผู้ถูกกล่าวหา เสนอพยานหลักฐานใด ๆ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของตน ให้เป็นหน้าทีของเจ้าหน้าทีของรัฐทีจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานนั้นไว้ในสำนวนการแสวงหาข้อเท็จจริง

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข้อเท็จจริง เจ้าหน้าทีของรัฐอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือส่งเอกสารอย่างหนึ่งอย่างใด ให้ตามทีจำเป็นก็ได้

หมวด ๒

การให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

ข้อ ๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดทางพินัย หรือ มีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางพินัย และเจ้าหน้าที่ของรัฐ คนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาให้ผู้ถูกกล่าวหา ทราบข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัย และแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิจะให้การทันทีหรือจะให้ถ้อยคำภายหลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งก็ได้ หากผู้ถูกกล่าวหา ยอมรับสารภาพและมีข้อโต้แย้ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึก การรับสารภาพและการไม่โต้แย้งนั้นไว้ และให้ผู้กระทำความผิดลงนามไว้เป็นหลักฐาน แล้วออกคำสั่ง ปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ เว้นแต่กรณีการออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะ ให้เสนอองค์คณะเพื่อพิจารณาออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป

เมื่อมีผู้กระทำความผิดทางพินัย และมีใช่เป็นกรณีที่จะดำเนินการได้ตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้า หน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายแจ้งข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัยต่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือ และแจ้งให้ ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นนิติบุคคล การแจ้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้แจ้งต่อผู้จัดการ หรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลนั้น

ข้อ ๙ การชี้แจง การแก้ข้อกล่าวหา หรือการยอมรับสารภาพต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ถูกกล่าวหาจะทำเป็นหนังสือ หรือทำด้วยวาจา หรือทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ในกรณีที่ทำ ด้วยวาจาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกไว้และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงนามไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๐ ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิทำหนังสือแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วให้เป็นผู้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแทนตนหรือร่วมกับตนได้

ข้อ ๑๑ ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาตกเป็นผู้วิกลจริตในระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐระงับการแสวงหาข้อเท็จจริงไว้จนกว่าผู้นั้นจะหายวิกลจริต ในกรณีที่คดีขาดอายุความ ก่อนที่ผู้นั้นจะหายวิกลจริต ให้ยุติเรื่องและจำหน่ายคดีจากสารบบ

ข้อ ๑๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหา จะได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พิจารณาจากคำชี้แจงหรือคำแก้ข้อกล่าวหา (ถ้ามี) ประกอบกับข้อเท็จจริงที่แสวงหาได้แล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย ให้ดำเนินการ สั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ ต่อไป ในกรณีที่ไม่ได้ความว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางพินัย หรือมีเหตุ ตามกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรับโทษ หรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้สั่งยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา และผู้กล่าวหาทราบ

ข้อ ๑๓ ภายใต้บังคับแห่งอายุความตามมาตรา ๑๑ การพิจารณาและออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามข้อ ๑๒ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาการส่งคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หากมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้การพิจารณาและออกคำสั่งไม่แล้วเสร็จ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่จะขยายระยะเวลาเกินสองครั้งไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๓๘

ในกรณีที่จะฟ้องคดีต่อผู้ถูกกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการอย่างช้าไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันก่อนวันที่คดีจะขาดอายุความ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติว่า เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามี การกระทำความผิดทางพินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา นั้นตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้ชำระตามจำนวนที่ระบุไว้ในคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งให้ผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย ณ สถานที่หรือโดยวิธีการที่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยกำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าว ผ่านช่องทาง ดังต่อไปนี้

- (๑) ธนาคาร
- (๒) หน่วยบริการรับชำระเงินที่เป็นของรัฐหรือเอกชนตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด
- (๓) เครื่องรับจ่ายเงินอัตโนมัติ (ATM)
- (๔) บัตรอิเล็กทรอนิกส์
- (๕) โมบายล์แบงกิง (Mobile Banking)
- (๖) อินเทอร์เน็ตแบงกิง (Internet Banking)
- (๗) สถานที่หรือวิธีการอื่นใดที่สามารถเข้าถึงการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

ข้อ ๓ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๒ โดยพิจารณาให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวกอย่างน้อยหนึ่งช่องทาง และหน่วยงานของรัฐจะเรียกค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากค่าปรับเป็นพินัยไม่ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับเป็นพินัย จะกำหนดให้ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย

พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรวางระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายที่กำหนดความผิดทางพินัยบัญญัติให้อำนาจในการดำเนินการตามกฎหมายนั้น ทั้งนี้ บรรดาที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจปรับเป็นพินัยหรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดทบวง แล้วแต่กรณี

(๒) อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม แล้วแต่กรณี

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด

(๔) ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดรัฐวิสาหกิจ

(๕) ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๖) นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา หรือนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี

(๗) นายกสภาวิชาชีพ ในกรณีที่พนักงานหรือลูกจ้างของสภาวิชาชีพมีอำนาจปรับเป็นพินัย

(๘) ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการหรือคณะบุคคลที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจปรับเป็นพินัย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง ตามมาตรา ๓๘

ข้อ ๔ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีช่องทางติดต่อสื่อสารโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นใด

ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นใดมีสิทธิยื่นคำร้อง คำรับสารภาพ คำชี้แจง คำแก้ข้อกล่าวหา การปฏิเสธข้อกล่าวหา การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารอื่นใดต่อหน่วยงานของรัฐโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

ในการติดต่อสื่อสารที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการติดต่อผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นใด ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เมื่อผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นนั้นยินยอมหรือร้องขอ

ข้อ ๕ ในการดำเนินการปรับเป็นพินัย หากผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ หรือคำสั่งได้เพราะมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น ถ้าผู้นั้นมีคำขอหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นสมควร เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจขยายระยะเวลา และดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้วเสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการยื่นคำขอ ต้องยื่นคำขอ ภายในสิบห้าวันนับแต่พฤติการณ์เช่นนั้นได้สิ้นสุดลง

ข้อ ๖ ในการวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยของรัฐมนตรี ตามมาตรา ๙ วรรคสาม อย่างน้อยต้องกำหนดให้มีผล ดังต่อไปนี้

(๑) ในการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๙ (๑) เพื่อกำหนดจำนวนค่าปรับเป็นพินัยในเบื้องต้น จากนั้นจึงพิจารณาข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๙ (๒) ถึง (๔) ประกอบ เพื่อใช้เป็นเหตุในการลดหรือเพิ่มจำนวนค่าปรับเป็นพินัย ที่ได้กำหนดไว้ในเบื้องต้น

(๒) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดทางพินัย จำนวนค่าปรับเป็นพินัยต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ที่ได้รับ แต่ต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงที่กฎหมายซึ่งบัญญัติ ความผิดทางพินัยกำหนดไว้

(๓) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีฐานะยากจนและกระทำความผิดด้วยความจำเป็น เพื่อเลี้ยงชีพของตนและครอบครัว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดค่าปรับเป็นพินัยในอัตราต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าห้าสิบบาทหรือน้อยกว่าอัตราขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วแต่กรณี โดยมีให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับ

ข้อ ๗ ในการพิจารณาให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยผ่อนชำระตามมาตรา ๙ วรรคสอง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาฐานะการเงิน รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน เว้นแต่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีพฤติการณ์หลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัย

การกำหนดจำนวนเงินและระยะเวลาในการผ่อนชำระ ให้พิจารณาจากจำนวนค่าปรับเป็นพินัย ประกอบกับฐานะการเงิน รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน เพื่อไม่ให้กระทบต่อการดำรงชีวิตของผู้กระทำความผิดทางพินัยและครอบครัว ทั้งนี้ การผ่อนชำระต้องเสร็จสิ้นก่อนขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ ไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

ข้อ ๘ ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยไม่ได้ออกระเบียบตามข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยตามแนวทางตามข้อ ๖

ข้อ ๙ ในการรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบตามมาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจจัดทำรายงานเป็นรายเดือน รายไตรมาส หรือรายปี ตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนด โดยให้คำนึงถึงปริมาณคดีความผิดทางพินัย

การจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยเพื่อเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามมาตรา ๑๓ อย่างน้อยต้องระบุข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย
- (๒) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย
- (๓) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งสำนวนให้พนักงานอัยการตามมาตรา ๒๓
- (๔) จำนวนคดีที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาล
- (๕) จำนวนคดีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย และจำนวนคดีที่ศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่รับไว้พิจารณา

(๖) จำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่ได้รับการชำระ

(๗) จำนวนคดีที่ศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๑๐ โดยแยกคำสั่งตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

(๘) ข้อมูลอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้แยกตามประเภทฐานความผิด

การจัดทำข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสามารถประมวลผลได้

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย โดยในกรณีที่กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดไว้ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาการปรับเป็นพินัยก็ได้

การพิจารณาปรับเป็นพินัยที่ต้องทำเป็นองค์คณะ ให้องค์คณะประกอบด้วยหัวหน้าองค์คณะหนึ่งคน และองค์คณะอีกไม่น้อยกว่าสองคน

เมื่อรัฐมนตรีกำหนดให้การพิจารณาปรับเป็นพินัยในเรื่องใดอยู่ในอำนาจของผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยเพียงคนเดียว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พบเห็นการกระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดจากบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

เมื่อการพิจารณาปรับเป็นพินัยเรื่องใดต้องทำเป็นองค์คณะ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะและองค์คณะจากบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง ตามที่เห็นสมควร

ในระหว่างการพิจารณาปรับเป็นพินัย หากมีเหตุที่ทำให้องค์คณะคนใดคนหนึ่งไม่อาจพิจารณาปรับเป็นพินัยต่อไปได้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐในบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งเพื่อประกอบเป็นองค์คณะแทน

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่การปรับเป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะ ในการพิจารณาเพื่อมีคำสั่งหัวหน้าองค์คณะและองค์คณะทุกคนมีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย จะงดออกเสียงมิได้

ให้หัวหน้าองค์คณะตามข้อ ๑๐ วรรคสี่ ถ้ามององค์คณะที่เข้าร่วมพิจารณาที่ละคน ให้ออกความเห็นและลงมติทุกประเด็นที่จะพิจารณา โดยให้หัวหน้าออกความเห็นและลงมติเป็นคนสุดท้าย การวินิจฉัยให้ถือตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่โดยพลันอีกครั้งหนึ่ง ถ้าคะแนนเสียงยังเท่ากันอีก ให้ถือว่าองค์คณะมีมติในทางที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหามากกว่าหรือเป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกกล่าวหาน้อยกว่า แล้วแต่กรณี

องค์คณะที่ร่วมพิจารณาผู้ใดไม่เห็นพ้องด้วยกับเสียงข้างมากมีสิทธิทำความเห็นแย้งแนบไว้ในสำนวน

ข้อ ๑๒ คำสั่งปรับเป็นพินัยหรือยุติการปรับเป็นพินัยต้องทำเป็นหนังสือระบุวัน เดือน ปี และลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือลายมือชื่อขององค์คณะทุกคน แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๓ หนังสือแจ้งข้อกล่าวหาอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตามแนวทางที่ระบุไว้ท้ายระเบียบนี้ คำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ (๑) ถึง (๕) และจะมีรายละเอียดตามแนวทางที่ระบุไว้ท้ายระเบียบนี้ด้วยก็ได้

ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๙ และการจัดทำรายงานตามมาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็นหลักฐาน แต่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยในเรื่องอื่นที่มีใช้การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

การเก็บรักษาข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้จัดเก็บโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ศาลกำหนดวิธีพิจารณาความผิดทางพินัยโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำสำนวนตามมาตรา ๒๓ ให้จัดทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับวิธีพิจารณาคดีที่ศาลกำหนดดังกล่าว

ข้อ ๑๖ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจกำหนดระเบียบปฏิบัติเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ได้ แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายและระเบียบนี้ โดยให้คำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร

ข้อ ๑๗ ในวาระเริ่มแรกไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ หากมีกรณีที่ไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้หรือการปฏิบัติตามระเบียบนี้ก่อให้เกิดการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจขออนุมัติคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการแตกต่างจากระเบียบนี้ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้ และให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติให้ดำเนินการแตกต่างจากระเบียบนี้ได้ตามที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นสำคัญ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

แนวทางการทำหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา

หนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำความผิดทางพินัย

เลขที่ .../....

... (ชื่อหน่วยงานของรัฐ) ...

<u>สถานที่ออกหนังสือ</u>
<u>วันที่ออกหนังสือ</u>
<u>ชื่อผู้ถูกกล่าวหา</u> <u>ที่อยู่</u>
<u>ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย</u> ๑. การกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิด รวมทั้งวัน เวลา และสถานที่ที่กระทำความผิด ๒. พยานหลักฐานเชิงประจักษ์ประกอบข้อกล่าวหา (ถ้ามี)
<u>ข้อกฎหมาย</u> (ข้อกล่าวหา โดยระบุมাত্রาที่บัญญัติความผิดทางพินัย พร้อมทั้งอัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ)
<u>ช่องทางการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา</u> (ให้ระบุสถานที่ในการจัดส่งหรือช่องทางติดต่อสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์)
<u>สิทธิในการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา</u> ท่านมีสิทธิที่จะชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ได้ หากท่านไม่ชี้แจงภายในระยะเวลา ... วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะพิจารณาเพื่อมีคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐ

หนังสือแจ้งข้อกล่าวหาการกระทำความผิดทางพินัย

เลขที่ .../....

... (ชื่อหน่วยงานของรัฐ) ...

สถานที่ออกหนังสือ
วันที่ออกหนังสือ
ชื่อผู้ถูกกล่าวหา ที่อยู่
ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย ๑. การกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิด รวมทั้งวัน เวลา และสถานที่ที่กระทำความผิด ๒. พยานหลักฐานเชิงประจักษ์ประกอบข้อกล่าวหา (ถ้ามี)
ข้อกฎหมาย (ข้อกล่าวหา โดยระบุมাত্রาที่บัญญัติความผิดทางพินัย พร้อมทั้งอัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ)
ช่องทางการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา (ให้ระบุสถานที่ในการจัดส่งหรือช่องทางติดต่อสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์)
สิทธิในการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา ท่านมีสิทธิที่จะชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ได้ หากท่านไม่ชี้แจงภายในระยะเวลา ... วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะพิจารณาเพื่อมีคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป

ลงชื่อ ..... หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ/ ผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมาย

แนวทางการทำคำสั่งปรับเป็นพินัย

คำสั่ง ....(ชื่อหน่วยงานของรัฐ)....

เลขที่ ... /....

เรื่อง คำสั่งปรับเป็นพินัย

สถานที่ออกคำสั่ง
วันที่ออกคำสั่ง
ชื่อผู้ถูกกล่าวหา ที่อยู่
<p>๑. ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย (มาตรา ๒๑ (๑))</p> <p>๑.๑ การกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิด รวมทั้งวัน เวลา และสถานที่ที่กระทำความผิด</p> <p>๑.๒ คำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา (ถ้ามี)</p> <p>๑.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณารายละเอียดของการกระทำความผิดและคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาของท่านแล้ว (ถ้ามี) เห็นว่า ท่านกระทำความผิดทางพินัยตามมาตรา... มาตรา... และมาตรา... แห่งพระราชบัญญัติ...</p>
<p>๒. อัตราค่าปรับเป็นพินัยตามกฎหมายและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๒๑ (๒))</p> <p>๒.๑ อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายกำหนด</p> <p style="padding-left: 40px;">การกระทำความผิดของท่าน กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัย ดังนี้</p> <p style="padding-left: 40px;">มาตรา ... อัตราค่าปรับ ... บาท</p> <p style="padding-left: 40px;">มาตรา ... อัตราค่าปรับ ... บาท</p> <p style="padding-left: 40px;">มาตรา ... อัตราค่าปรับ ... บาท</p> <p style="padding-left: 80px;">ฯลฯ   ฯลฯ</p> <p>๒.๒ จำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ</p> <p style="padding-left: 40px;">เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาแล้ว กำหนดให้ท่านต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ดังนี้</p> <p style="padding-left: 40px;">มาตรา ... จำนวนค่าปรับ ... บาท</p> <p style="padding-left: 40px;">มาตรา ... จำนวนค่าปรับ ... บาท</p> <p style="padding-left: 40px;">มาตรา ... จำนวนค่าปรับ ... บาท</p> <p style="padding-left: 80px;">ฯลฯ   ฯลฯ</p> <p style="padding-left: 40px;">รวมจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่ท่านต้องชำระทั้งสิ้น ... บาท</p>

<p>๓. ระยะเวลาที่ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันแต่ไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง (มาตรา ๒๑ (ก))</p> <p>ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยภายใน .... วัน นับแต่วันที่รับคำสั่งนี้</p>
<p>๔. กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา ๒๑ (ข))</p> <p>ในกรณีที่ท่านปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด เจ้าหน้าที่ของรัฐจะสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินการให้มีการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป</p> <p>ในการปฏิเสธข้อกล่าวหาสามารถส่งผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒</p>
<p>๕. สิทธิในการขอผ่อนชำระตามมาตรา ๙ วรรคสอง (มาตรา ๒๑ (ค))</p> <p>ในกรณีที่ท่านไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือศาลเพื่อผ่อนชำระค่าปรับ โดยให้แจ้งเหตุผลในการขอผ่อนชำระและระบุจำนวนเงินที่ประสงค์ จะผ่อนชำระมาในคำร้องขอผ่อนชำระด้วยผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒</p>
<p>๖. สิทธิในการยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา ๑๐ กรณีไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๒๑ (ง))</p> <p>(๑) ในกรณีที่เพื่อบุคคลธรรมดาและกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจน เหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต อาจยื่นคำร้องเพื่อให้ศาล กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงาน สาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้ โดยให้แจ้งเหตุผลประกอบการยื่นคำร้องมาด้วย</p> <p>(๒) ในกรณีที่เพื่อบุคคลธรรมดาและไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย อาจยื่นคำร้องต่อศาล โดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ เป็นพินัยได้</p> <p>(๓) การยื่นคำร้องตาม (๑) หรือ (๒) สามารถยื่นผ่านช่องทางตามข้อ ๗.๒</p>
<p>๗. ช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัย / ปฏิเสธข้อกล่าวหา / ยื่นคำร้อง (มาตรา ๒๑ (ฉ))</p> <p>๗.๑ ท่านสามารถชำระค่าปรับเป็นพินัยได้ผ่านช่องทาง ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ธนาคาร .... เลขบัญชี .... ☐ หน่วยบริการรับชำระเงินของ ... ☐ เครื่องรับจ่ายเงินอัตโนมัติ (ATM) ตามบาร์โคดหรือคิวอาร์โคดที่แนบมาด้วยนี้ ☐ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ☐ โมบายล์แบงกิง (Mobile Banking) ตามบาร์โคดหรือคิวอาร์โคดที่แนบมาด้วยนี้ ☐ อินเทอร์เน็ตแบงกิง (Internet Banking) ธนาคาร .... เลขบัญชี .... ☐ สถานที่หรือวิธีการอื่นใดที่สามารถเข้าถึงการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ☐ ชำระ ณ จุดรับชำระค่าปรับเป็นพินัยของ...

๗.๒ ท่านสามารถปฏิเสธข้อกล่าวหา / ยื่นคำร้องขอผ่อนชำระ / ยื่นคำร้องขอให้กำหนดค่าปรับ เป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนการชำระค่าปรับเป็นพินัย ตามช่องทางต่อไปนี้

(๑) ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทาง อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

.....

(๒) ที่อยู่ของหน่วยงานของรัฐในการปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือยื่นคำร้อง หรือส่งหนังสือ หรือเอกสาร

.....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่ง
(ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นองค์คณะ ให้ลงลายมือชื่อขององค์คณะทุกคน)

ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๑๘/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้น เพื่อให้การให้คำแนะนำและคำปรึกษาของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยเป็นไปอย่างเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามข้อ ๒ (๕) ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๓๘

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจปรับเป็นพินัย หรือที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดทบวง แล้วแต่กรณี

(๒) อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากรม แล้วแต่กรณี

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด

(๔) ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดรัฐวิสาหกิจ

(๕) ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๖) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี

(๗) นายกสภาวิชาชีพ ในกรณีที่พนักงานหรือลูกจ้างของสภาวิชาชีพมีอำนาจปรับเป็นพินัย

ข้อ ๓ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายให้เป็นแนวทางเดียวกัน รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายอาจขอคำปรึกษาคณะกรรมการเพื่อวางแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายได้

ข้อ ๔ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายหรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอาจขอคำปรึกษาคณะกรรมการเพื่อวางแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายได้

ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายขอคำปรึกษาคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และคำปรึกษานั้นมีผลต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ให้รัฐมนตรีแจ้งคำปรึกษาของคณะกรรมการให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบเพื่อแจ้งเวียนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานโดยไม่ต้องขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการอีก

ข้อ ๕ การขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเสนอเรื่องที่จะขอปรึกษานั้นต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัด

เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นสมควร ให้ส่งเรื่องให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ข้อ ๖ ในกรณีที่เคยมีการให้คำปรึกษาในประเด็นเดียวกันหรือในประเด็นที่อยู่ในลักษณะเดียวกันมาก่อนแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจะส่งคำปรึกษาที่เคยมีมาแล้วนั้น ไปให้หน่วยงานของรัฐที่ขอคำปรึกษา โดยไม่ต้องเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาใหม่ก็ได้

ข้อ ๗ ในการพิจารณาให้คำปรึกษา คณะกรรมการหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจเชิญบุคคลดังต่อไปนี้ ไปชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา

(๑) ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่ขอคำปรึกษา

(๒) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณาตามที่คณะกรรมการหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควร

ในกรณีที่การพิจารณาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิของเอกชนและคณะกรรมการเห็นว่าการฟังความคิดเห็นของเอกชนจะเป็นประโยชน์ คณะกรรมการจะขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเชิญผู้แทนของสถาบันฝ่ายเอกชนหรือบุคคลอื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควร เข้าร่วมชี้แจงให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

ข้อ ๘ คณะกรรมการจะไม่พิจารณาให้คำปรึกษาในเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล

ข้อ ๙ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาและมีการให้คำปรึกษาแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งเรื่องดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐที่ขอคำปรึกษาทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ขอคำปรึกษาเป็นหัวหน้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งคำปรึกษาตามวรรคหนึ่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบเพื่อแจ้งเวียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานโดยไม่ต้องขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการอีก

ข้อ ๑๐ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

ประธานกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด

ว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางวินัยของพนักงานอัยการ

พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินคดีความผิดทางวินัยซึ่งมีวิธีการดำเนินคดีที่แตกต่างไปจากการดำเนินคดีอาญา ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการในการดำเนินคดีความผิดทางวินัยเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงสมควรให้มีระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางวินัยของพนักงานอัยการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ อัยการสูงสุดจึงออกระเบียบ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีความผิดทางวินัยของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“อธิบดีอัยการ” หมายความว่า อธิบดีอัยการหรืออธิบดีอัยการภาคที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“รองอธิบดีอัยการ” หมายความว่า รองอธิบดีอัยการหรือรองอธิบดีอัยการภาคที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“หัวหน้าพนักงานอัยการ” หมายความว่า อัยการพิเศษฝ่ายที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีประจำศาลชั้นต้นหรืออัยการจังหวัดที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

“ผู้กลั่นกรองงาน” หมายความว่า พนักงานอัยการที่มีอาวุโสถัดจากหัวหน้าพนักงานอัยการลงมาซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กลั่นกรองงาน

“พนักงานอัยการเจ้าของสำนวน” หมายความว่า พนักงานอัยการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือคณะทำงาน ผู้ได้รับการส่งจ่ายสำนวนให้ดำเนินคดีความผิดทางวินัยตามที่ได้รับมอบหมาย และให้หมายความรวมถึงผู้กลั่นกรองงานด้วย

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยอยู่ในบังคับบัญชาหรือภายใต้การกำกับดูแล

“การดำเนินคดี” หมายความว่า การดำเนินการเกี่ยวกับคดีความผิดทางวินัยของพนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

“สำนักงานคดี” หมายความว่า สำนักงานคดีที่มีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญา

ข้อ ๔ อัยการสูงสุดเป็นผู้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ อัยการสูงสุดเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์และวิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่ง ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๖ เพื่อให้การดำเนินการตามระเบียบนี้ เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว อาจดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๗ สำนักวน สารบบ แบบพิมพ์ และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดีความผิดทางวินัย ให้เป็นไปตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๘ อธิบดีอัยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในที่กำหนดในกฎหมาย ประกาศคณะกรรมการอัยการ และคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผน จัดองค์กรบริหารงานบุคคล อำนาจการประสานงาน การปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบ ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด

รองอธิบดีอัยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในที่กำหนดในกฎหมาย ประกาศคณะกรรมการอัยการ และคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด รองจากอธิบดีอัยการ มีอำนาจและหน้าที่อำนาจการประสานงานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบและคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุดและอธิบดีอัยการ

หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในที่กำหนดในกฎหมาย ประกาศคณะกรรมการอัยการ และคำสั่งสำนักงานอัยการสูงสุด มีอำนาจและหน้าที่อำนาจการประสานงานการปฏิบัติราชการ ควบคุม ตรวจสอบ การดำเนินคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด อธิบดีอัยการ และรองอธิบดีอัยการ

ข้อ ๙ การมอบหมายให้ดำเนินคดี การควบคุมและการตรวจสอบ เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาอาจกำหนดแบ่งภาระหน้าที่ หรือมอบหมายงานให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชาคนใดคนหนึ่งปฏิบัติงาน หรือช่วยกลั่นกรองงานเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะเรื่องก็ได้

การเรียกคืนสำนวน การเปลี่ยนตัวผู้ดำเนินคดี หรือการโอนสำนวน จะกระทำมิได้ เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าเป็นกรณีที่จะเสียความเป็นอิสระในการพิจารณาสั่งคดีหรือการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามกฎหมายโดยสุจริต รวดเร็ว เทียบธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง ให้ผู้บังคับบัญชาเรียกคืนสำนวนหรือโอนสำนวนโดยเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการเจ้าของสำนวน แล้วให้รายงานอธิบดีอัยการหรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ

ผู้บังคับบัญชาอาจเรียกสำนวนคดีหนึ่งคดีใดที่อยู่ในเขตอำนาจมาตรวจสอบพิจารณาหรือดำเนินคดีเสียเอง หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดดำเนินคดีแทนก็ได้ และในกรณีที่เห็นควรกลับความเห็นหรือกลับคำสั่งเดิม ให้เสนอผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่งชั้นเพื่อพิจารณาสั่ง

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้ ให้นำระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ ในกรณีมีความจำเป็นจะต้องหาหรือในปัญหาหรือข้อขัดข้องอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้หรือไปยังอัยการสูงสุด โดยเสนอผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

ข้อ ๑๒ ในการดำเนินคดี หากพบข้อบกพร่องหรือช่องว่างของกฎหมาย ให้พนักงานอัยการรับรายงานพร้อมด้วยความเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขโดยเสนอผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นไปยังอัยการสูงสุด ทั้งนี้ ไม่ว่าคดีจะเสร็จเด็ดขาดแล้วหรือไม่ก็ตาม

หมวด ๒

กระบวนการก่อนฟ้องคดี

ข้อ ๑๓ ก่อนรับสำนวนคดีความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการตรวจสอบข้อมูลบุคคลและพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี

เมื่อได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยแล้ว ให้ดำเนินการลงรับสำนวนเข้าไว้ในสารบบคดีความผิดทางพินัยในวันที่รับสำนวน และให้ส่งจ่ายสำนวนโดยเร็ว

ข้อ ๑๔ หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ส่งจ่ายสำนวนคดีความผิดทางพินัยให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชาและต้องลงชื่อในคำสั่งพร้อมวัน เดือน ปีที่ส่ง แม้จะส่งจ่ายให้ตนเองก็ตาม และการคืนสำนวนคดีความผิดทางพินัย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่ง

กรณีที่คำสั่งหรือระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้กำหนดวิธีปฏิบัติเป็นกรณีเฉพาะเรื่องไว้ การคืนสำนวนคดีความผิดทางพินัยในกรณีไม่อยู่ในเขตอำนาจของสำนักงานคดีนั้น ให้พนักงานอัยการสำนักงานคดีนั้นส่งสำนวนคดีคืนเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อส่งไปยังพนักงานอัยการสำนักงานคดีที่คดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจ

ข้อ ๑๕ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว พนักงานอัยการต้องพิจารณาสำนวนคดีให้เสร็จสิ้นกระแสความด้วยความรอบคอบและรวดเร็ว แล้วจึงมีความเห็นและคำสั่ง

ข้อ ๑๖ กรณีพนักงานอัยการเห็นว่าการรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้พนักงานอัยการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม รวมทั้งมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำได้ตามที่เห็นสมควร หรือสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการก็ได้

การแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเป็นผู้พิจารณาสั่ง และให้เสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบ

ข้อ ๑๗ ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัย ให้พนักงานอัยการพิจารณาเรื่องเงื่อนไขระดับคดีก่อน และพนักงานอัยการพิจารณาถึงระดับความผิดทางพินัยในคดีตลอดระยะเวลาการดำเนินคดีเงื่อนไขระดับคดี ได้แก่

(๑) ผู้กระทำความผิดทางพินัยถึงแก่ความตาย

(๒) เมื่อได้มีการชำระค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา หรือมีการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว

(๓) เมื่อการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญาซึ่งความผิดอาญาเป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ และได้มีการชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว

(๔) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิดทางพินัยเช่นนั้น

(๕) เมื่อคดีขาดอายุความ

(๖) มีเหตุคดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติตามกฎหมาย

กรณีที่คดีใดมีเงื่อนไขระดับคดีในวรรคสอง ให้พนักงานอัยการส่งคดีว่า “ยุติการดำเนินคดีเพราะ ... (ระบุเงื่อนไขระดับคดีหรือเหตุตามกฎหมาย) ...”

การส่งยุติการดำเนินคดีในวรรคสาม ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่ง

เมื่อมีคำสั่งยุติการดำเนินคดีตามวรรคสามแล้ว ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งยุติการดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็ว

ถ้าความปรากฏภายหลังว่าเหตุในการออกคำสั่งตามข้อนี้ไม่ถูกต้องหรือมีเหตุที่ต้องเพิกถอนคำสั่งให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งเพิกถอนคำสั่งนั้น

ข้อ ๑๘ ถ้าความปรากฏแก่พนักงานอัยการว่าคดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้พนักงานอัยการแถลงข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ศาลทราบ

ถ้าความปรากฏต่อศาลเองว่าคดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติและศาลได้สอบถามพนักงานอัยการให้พนักงานอัยการแถลงข้อเท็จจริงให้ศาลทราบ

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีหรือมีคำพิพากษายกฟ้องโดยอ้างเหตุคดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติตามข้อ ๑๗ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งยุติการดำเนินคดี แต่ถ้าเห็นว่ามิใช่กรณีตามข้อ ๑๗ ให้อุทธรณ์ต่อไป

ข้อ ๑๙ พนักงานอัยการต้องทำความเห็นในสำนวนคดีความผิดทางพินัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจากการแสวงหาข้อเท็จจริง โดยระบุวัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

(๒) การพิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนว่าเป็นพยานหลักฐานซึ่งน่าจะพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ เช่น พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ รวมทั้งคำให้การของผู้ถูกกล่าวหา

(๓) แนวทางการดำเนินคดีจากพยานหลักฐาน คำให้การของผู้ถูกกล่าวหา และข้อกฎหมายจะทำให้ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระค่าปรับเป็นพินัยได้หรือไม่

(๔) คำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามฐานความผิดและบทกฎหมาย

ข้อ ๒๐ ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัย การพิจารณาฐานความผิดย่อมพิจารณาจากการกระทำที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐกล่าวหา หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่ากรกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางพินัยฐานอื่นด้วย โดยเป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดทางพินัยหลายบทและความผิดทางพินัยฐานอื่นนั้นเป็นกฎหมายบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่า ให้พนักงานอัยการคืนสำนวนคดีความผิดทางพินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยต่อไป

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่ากรกระทำดังกล่าวไม่เป็นความผิดทางพินัยฐานอื่นที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่าตามที่พนักงานอัยการได้พิจารณาไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งไปยังหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพร้อมด้วยเหตุผล และหากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีความเห็นประการใด ให้พนักงานอัยการดำเนินการไปตามนั้น

หากพนักงานอัยการพิจารณากรกระทำดังกล่าวแล้วเห็นว่า เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นความผิดทางพินัยตามที่กล่าวหา แต่เป็นความผิดอาญา

(๒) เป็นความผิดอาญาฐานอื่นด้วย โดยเป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา และความผิดอาญาฐานอื่นนั้นเป็นความผิดที่ไม่อาจเปรียบเทียบได้

(๓) เป็นความผิดอาญาฐานอื่นด้วย โดยเป็นการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน

ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งพนักงานสอบสวนในท้องที่ที่มีอำนาจเพื่อพิจารณาดำเนินคดีอาญา ทั้งนี้ หากเป็นกรณี (๑) หรือ (๒) ให้พนักงานอัยการคืนสำนวนคดีความผิดทางพินัยพร้อมแจ้งเหตุผลแห่งการคืนสำนวนนั้นแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบด้วยว่าพนักงานอัยการได้มีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวนพิจารณาดำเนินคดีอาญาต่อไปแล้ว

ข้อ ๒๑ ในการพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางอาญา หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นความผิดทางพินัย ให้พนักงานอัยการคืนสำนวนคดีอาญาแก่พนักงานสอบสวน และให้มีหนังสือแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

หากพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่ากรกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางพินัยฐานอื่น ด้วย โดยเป็นการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป

ข้อ ๒๒ ข้าราชการอัยการชั้น ๔ ข้าราชการอัยการชั้น ๕ และข้าราชการอัยการชั้น ๖ ผู้ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพนักงานอัยการ เมื่อได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดีความผิดทางวินัยใด ให้ดำเนินคดีนั้นได้เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานอัยการ และเมื่อสั่งคดีแล้วให้เสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบ กรณีมีคำสั่งฟ้องให้เสนอความเห็นและคำสั่งพร้อมด้วยร่างคำฟ้อง

การเสนอเพื่อทราบ ให้เสนอก่อนยื่นคำฟ้อง เมื่อหัวหน้าพนักงานอัยการมีความเห็นและคำสั่งประการใด ให้ปฏิบัติตามนั้น

กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนไม่อาจเสนอเพื่อทราบก่อนยื่นคำฟ้อง เช่น คดีจะขาดอายุความฟ้องร้องหรือเหตุอื่นที่อาจทำให้เกิดความเสียหาย ให้เสนอเพื่อทราบภายหลังยื่นคำฟ้องโดยเร็ว

ข้อ ๒๓ ข้าราชการอัยการชั้น ๒ และข้าราชการอัยการชั้น ๓ เมื่อได้รับมอบหมายให้พิจารณาสำนวนคดีความผิดทางวินัยใด ให้ตรวจพิจารณาสำนวนแล้วทำความเห็นเสนอผู้ก้ำนกรองงาน โดยให้ผู้ก้ำนกรองงานสั่งคดีนั้นได้เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานอัยการ แต่ต้องเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบ และให้นำความในวรรคสองและวรรคสามของข้อ ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม กรณีที่สำนักงานอัยการใดไม่มีผู้ก้ำนกรองงาน หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้และมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจรอได้ ให้ทำความเห็นเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป

กรณีมีคำสั่งฟ้อง ให้เสนอความเห็นและคำสั่งพร้อมด้วยร่างคำฟ้อง

ในการสั่งจ่ายสำนวน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการระบุชื่อผู้ก้ำนกรองงานในการสั่งจ่ายสำนวนคดีความผิดทางวินัยให้พนักงานอัยการด้วย

ข้าราชการอัยการชั้น ๑ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการสั่งจ่ายสำนวนคดีที่เหมาะสมกับสถานภาพ โดยระบุชื่อพนักงานอัยการผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ร่วมตรวจสำนวนด้วย ทั้งนี้ เมื่อข้าราชการอัยการชั้น ๑ ตรวจสำนวนแล้ว ให้ทำความเห็นเสนอพนักงานอัยการผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาดำเนินการตามระเบียบนี้ต่อไป

ข้อ ๒๔ ในกรณีมีคำสั่งฟ้อง ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้ลงนามในคำฟ้อง เว้นแต่กรณีจำเป็นและเร่งด่วน ให้พนักงานอัยการผู้มีอาวุโสถัดลงมาเป็นผู้ลงนามในคำฟ้อง

ในกรณีที่มีคำสั่งตั้งคณะทำงานเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดี ให้หัวหน้าคณะทำงานหรือผู้ที่คณะทำงานมอบหมายเป็นผู้ลงนามในคำฟ้อง

ข้อ ๒๕ ก่อนฟ้องคดีความผิดทางวินัยต่อศาล หากผู้เสียหายหรือผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางวินัยหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายหรือผู้ถูกกล่าวหา ยื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรมหรือหนังสืออื่นใดต่อพนักงานอัยการ โดยกล่าวอ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม ให้พนักงานอัยการรับคำร้องขอความเป็นธรรมดังกล่าวไว้พิจารณาโดยให้คำนึงถึงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันสำคัญแก่คดีที่จะนำไปสู่การพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา

หากประเด็นตามหนังสือดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง เป็นประเด็นที่ปรากฏข้อเท็จจริงอันเป็นที่แน่ชัด จากพยานหลักฐานในสำนวนแล้ว หรือเป็นประเด็นที่ไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการแสวงหา ข้อเท็จจริงเพิ่มเติม หรือเป็นประเด็นที่ผู้ร้องเคยขอความเป็นธรรมและพนักงานอัยการได้เคยพิจารณาไว้แล้ว หรือการยื่นหนังสือมีลักษณะเป็นการประวิงคดีให้ล่าช้า ให้ทำบันทึกข้อความเสนอความเห็นพร้อมเรื่อง ร้องขอความเป็นธรรมเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาสั่งยุติเรื่องร้องขอความเป็นธรรมนั้น

หากประเด็นตามหนังสือดังกล่าวตามวรรคหนึ่งเป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการแสวงหา ข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ให้พนักงานอัยการดำเนินการตามข้อ ๑๖ ต่อไป ทั้งนี้ หากเป็นกรณีที่ต้องกลับ ความเห็นหรือกลับคำสั่งเดิม ให้หัวหน้าพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งแล้วให้รายงานอธิบดีอัยการ เพื่อทราบ

ข้อ ๒๖ กรณีปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยผู้ถูกกล่าวหาผิดตัว ให้พนักงานอัยการรีบดำเนินการเพื่อสั่งไม่ฟ้องคดีเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาอันนั้นโดยเร็ว

กรณีมีคำสั่งฟ้องแล้ว หากปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่ามีคำสั่งฟ้องผู้ถูกกล่าวหาผิดตัว ให้พนักงาน อัยการเจ้าของสำนวนรีบดำเนินการเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งไม่ฟ้องคดีเกี่ยวกับ ผู้ถูกกล่าวหาอันนั้นโดยเร็ว โดยไม่ถือว่าเป็นการกลับความเห็นหรือคำสั่งเดิม

ภายหลังยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว หากปรากฏว่าเป็นการยื่นฟ้องจำเลยผิดตัว ให้พนักงานอัยการ เจ้าของสำนวนรีบดำเนินการเสนอหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อพิจารณามีคำสั่ง และเมื่อหัวหน้าพนักงาน อัยการมีคำสั่งให้ถอนฟ้อง ให้พนักงานอัยการดำเนินการถอนฟ้องคดีที่เกี่ยวข้องกับจำเลยนั้นโดยเร็ว โดยให้ถือว่ามีคำสั่งให้ถอนฟ้องของหัวหน้าพนักงานอัยการเป็นที่สุด และให้มีหนังสือแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทราบต่อไป

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้รีบแจ้งคำสั่งไม่ฟ้องพร้อมเหตุผลและ ส่งสำนวนคดีความผิดทางพินัยไปยังหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เพื่อพิจารณา

ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการ และทำความเข้าใจ แยังคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ ให้เสนอสำนวนพร้อมความเห็นแย้งไปยังหัวหน้าพนักงานอัยการ เพื่อชี้ขาด แต่ในกรณีที่เป็นคำสั่งไม่ฟ้องของหัวหน้าพนักงานอัยการ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวน พร้อมความเห็นแย้งของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแล้ว ให้พนักงานอัยการเสนอสำนวนพร้อมกับ ความเห็นแย้งไปยังอธิบดีอัยการหรือรองอธิบดีอัยการผู้ได้รับมอบหมายเพื่อชี้ขาด

ถ้าคดีจะขาดอายุความ หรือมีเหตุอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ให้พนักงานอัยการฟ้องคดีนั้น ตามความเห็นของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไปก่อน

เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ให้พนักงานอัยการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือ

หมวด ๓

กระบวนการภายหลังมีคำสั่งฟ้อง

ข้อ ๒๘ ในการบรรยายฟ้องให้นำหลักในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม และพนักงานอัยการควรยึดหลักต่อไปนี้ด้วย

(๑) ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ใช้ถ้อยคำโดยกระชับไม่ฟุ่มเฟือย แต่ต้องไม่ขาดข้อความจนเป็นเหตุให้จำเลยหลงต่อสู้หรือไม่ทราบว่าจะต่อสู้คดีได้อย่างไร

(๒) บรรยายข้อเท็จจริงให้ครบองค์ประกอบความผิดและบทกฎหมายที่ฟ้อง ในกรณีที่การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรม ให้บรรยายฟ้องแยกแต่ละกรรมเป็นแต่ละข้อให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระค่าปรับเป็นพินัยทุกกรรม

(๓) เมื่อเห็นสมควรและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้บรรยายข้อเท็จจริงในสำนวนคดีความผิดทางพินัยที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่จำเลยเพื่อให้ศาลใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือให้จำเลยทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์

ข้อ ๒๙ การระบุฐานความผิดในคำฟ้อง ให้ระบุฐานความผิดที่ฟ้องให้ครบถ้วนและใช้ฐานความผิดหรือองค์ประกอบความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ข้อ ๓๐ ในกฎหมายบางฉบับ นอกจากพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามกฎหมายนั้นแล้วยังมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ข้อกำหนด หรือกฎหมายลำดับรองอื่นที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้ออกตามกฎหมายนั้น อันเป็นส่วนหนึ่งของบทบัญญัติที่ทำให้เกิดความผิดแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอีกด้วย พนักงานอัยการต้องบรรยายไว้ในฟ้องด้วยว่าจำเลยได้ทราบกฎกระทรวง ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ข้อกำหนด หรือกฎหมายลำดับรองอื่นดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๓๑ ในการฟ้องคดีความผิดทางพินัย พนักงานอัยการจะฟ้องคดีโดยมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาไปศาลก็ได้

หมวด ๔

กระบวนการภายหลังศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ข้อ ๓๒ เมื่อศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง หากเป็นกรณีที่ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระค่าปรับเป็นพินัยตามฟ้อง ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอสำนวนพร้อมด้วยรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และความเห็นชั้นศาลพิพากษตามแบบ อ.ก. ๑๔ ต่อหัวหน้าพนักงานอัยการโดยเร็วเพื่อพิจารณามีคำสั่งอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์ในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายต่อไป

กรณีที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องทุกข้อหาหรือบางข้อหา หรือพิพากษาให้จำเลยชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เต็มตามฟ้องหรือมีคำสั่งยกคำร้องทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งพร้อมเสนอสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้น คำเบิกความพยานโจทก์ จำเลย และเอกสารหลักฐาน

ที่โจทก์จำเลยอ้างศาลในคดีไปยังหัวหน้าพนักงานอัยการโดยเร็ว แต่ในกรณีที่เป็นคำสั่งฟ้องของอธิบดีอัยการ หรือรองอธิบดีอัยการผู้ได้รับมอบหมาย ให้หัวหน้าพนักงานอัยการทำความเห็นและเสนอสำนวนไปยังอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณามีคำสั่งอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์ในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายต่อไปโดยเร็ว

การทำความเห็นตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ระบุข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เห็นด้วยหรือโต้แย้งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น โดยมีรายละเอียดในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพอสมควร

คดีที่จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ โดยละเอียดว่าได้รับสำเนาอุทธรณ์จากศาลเมื่อใด และให้มีความเห็นเสนอต่อหัวหน้าพนักงานอัยการโดยเร็ว เพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่ออกคำสั่งอุทธรณ์หรือให้แก่อุทธรณ์ ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนรับผิดชอบในการทำคำฟ้องอุทธรณ์หรือคำแก้อุทธรณ์ แล้วดำเนินการยื่นคำฟ้องอุทธรณ์หรือคำแก้อุทธรณ์ต่อไป

ข้อ ๓๔ การบังคับคดีผู้กระทำความผิดทางพินัยตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล ให้นำระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

นารี ตันตเสถียร

อัยการสูงสุด

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย

พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกข้อบังคับว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนาญพิเศษที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นฟ้องคดีความผิดทางพินัย หรือที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้วแต่กรณี

“ศาลชั้นอุทธรณ์” หมายความว่า ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค หรือศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ

“โจทก์” หมายความว่า พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งฟ้องคดีความผิดทางพินัยต่อศาล

“จำเลย” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกฟ้องต่อศาลว่ากระทำความผิดทางพินัย และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้รวมถึงผู้ดำเนินการแทน

“คู่ความ” หมายความว่า โจทก์และจำเลย

ข้อ ๔ ในกรณีจำเป็นต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปโดยเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ข้อ ๕ ให้ประธานศาลฎีการักษาการและมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติรวมทั้งอรรถะเทียบ ประกาศ คำสั่ง หรือคำแนะนำเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ การพิจารณาคดีความผิดทางพินัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับนี้ และในกรณีที่ข้อบังคับนี้ไม่ได้กำหนดไว้ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดวิธีพิจารณาสำหรับคดีประเภทใดไว้เป็นการเฉพาะ หากข้อหาตามฟ้องในคดีดังกล่าวมีความผิดทางพินัยรวมอยู่ด้วย ให้นำวิธีพิจารณาตามข้อบังคับนี้ไปใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวในส่วนที่เป็นความผิดทางพินัยเท่าที่จะทำได้

คดีความผิดทางพินัยที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัว ให้คำนึงถึงการคุ้มครองและการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

ข้อ ๗ การดำเนินกระบวนการพิจารณาตามข้อบังคับนี้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก โดยให้นำข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการจัดทำสารบบความสารบบคำพิพากษา และการรวบรวมเก็บรักษาเอกสารในสำนวนความในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ มาใช้บังคับ

การดำเนินกระบวนการพิจารณาตามวรรคหนึ่ง หากหน่วยงานหรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถรองรับการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ให้ปฏิบัติตามวิธีการที่มีการใช้งานกันอย่างแพร่หลายอยู่เดิมไปพลางก่อน

ศาลอาจดำเนินกระบวนการพิจารณาตามข้อบังคับนี้โดยไม่จำเป็นต้องนั่งพิจารณาหรือกระทำต่อโจทก์และจำเลยพร้อมกันได้ แต่ต้องให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมีโอกาสโต้แย้งกระบวนการพิจารณานั้น

ข้อ ๘ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดีความผิดทางพินัย ศาลอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่ช่วยเหลือศาล ดังต่อไปนี้

- (๑) ตรวจสอบคำฟ้องและคำร้องที่ยื่นต่อศาล และทำความเข้าใจเสนอศาล
- (๒) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานตามที่ศาลมีคำสั่ง
- (๓) จัดทำรายงานเกี่ยวกับคดีเพื่อให้ศาลใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคดี
- (๔) ช่วยเหลือศาลในการบันทึกคำพยานและรายงานกระบวนการพิจารณา
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๙ ระยะเวลาที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ข้อบังคับนี้ หรือตามที่ศาลกำหนด เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความมีคำขอ ศาลอาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๑๐ จำเลยอาจแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลอื่นให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาแทนได้โดยแสดงหลักฐานการแต่งตั้งเป็นหนังสือต่อศาล

ผู้ดำเนินการแทนต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ มีความรู้ความสามารถดำเนินการแทนจำเลยในเรื่องนั้น ๆ และสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดี โดยหากศาลเห็นว่าผู้นั้นจะดำเนินการแทนในทางที่เกิดความเสียหายแก่จำเลย ศาลอาจมีคำสั่งไม่อนุญาตหรือมีคำสั่งอย่างอื่นได้ตามที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

หมวด ๒

วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น

ส่วนที่ ๑

การฟ้อง การยื่นคำร้อง และการพิจารณาคดี

ข้อ ๑๑ ฟ้องต้องมีรายละเอียดถึงตำแหน่งของพนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เป็นโจทก์ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ และสัญชาติของจำเลย ฐานความผิดทางพินัย การกระทำที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดทางพินัย ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเวลา สถานที่ และมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางพินัยเพียงพอที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี พร้อมทั้งสำเนาคำฟ้องมาส่งศาลให้เพียงพอกับจำนวนของจำเลย

ในวันยื่นฟ้องโจทก์จะมีหรือไม่มีตัวจำเลยมาศาลก็ได้ แต่ให้โจทก์ส่งหลักฐานที่ทางราชการออกให้ที่สามารถยืนยันตัวของจำเลย และเสนอสำเนาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อศาล พร้อมฟ้องในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กรณีที่สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อจำเลยโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ศาลจะสั่งให้โจทก์จัดส่งสำเนาคำฟ้องตามวรรคหนึ่งก็ได้

ข้อ ๑๒ ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลประทับฟ้อง และส่งสำเนาคำฟ้องให้จำเลย กรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง

กรณีที่โจทก์ไม่มีตัวจำเลยมาพร้อมฟ้อง ให้ศาลส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกเพื่อให้จำเลยยื่นคำแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดี หรือมาศาลเพื่อแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดี ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำฟ้องและหมายเรียก

การส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยหากส่งไปยังที่อยู่ที่ไม่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของจำเลยหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ ให้ถือว่าจำเลยได้รับตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ หรือส่งโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามที่ศาลเห็นสมควร

ข้อ ๑๓ ถ้าจำเลยไม่ยื่นคำแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดีหรือไม่มาแถลงความประสงค์ในการต่อสู้คดีภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๒ หรือแถลงไม่ประสงค์ต่อสู้คดี ให้ศาลพิจารณาสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐและจะมีคำพิพากษาโดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้

ถ้าจำเลยประสงค์ต่อสู้คดี ให้ศาลสอบถามจำเลยว่าประสงค์จะโต้แย้งในปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดทางพินัยหรือจำนวนค่าปรับเป็นพินัย จากนั้นให้ศาลพิจารณาว่าจำเป็นต้องสืบพยานหลักฐานหรือไม่ หากเห็นว่าจำเป็น ก็ให้โจทก์และจำเลยนำพยานหลักฐานเข้าสืบ

ในกรณีที่ต้องสืบพยานหลักฐาน ให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาโดยเร็ว โดยแจ้งให้โจทก์ และจำเลยมาศาลตามกำหนดนัดเพื่อพิจารณาและสืบพยานในวันเดียวกัน

ข้อ ๑๔ ศาลอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลดำเนินการตามข้อ ๘ และอาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบสำนวนคดีความผิดทางพินัยตรวจสอบและรวบรวม พยานหลักฐานเพิ่มเติม แล้วจัดส่งพยานหลักฐานดังกล่าวต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด รวมถึงอาจเรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือดำเนินการอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร และศาลอาจรับฟังสำนวนคดีความผิดทางพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ บันที่ถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงแทนคำเบิกความ พยานเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่นใดเพื่อวินิจฉัยคดี โดยหากเห็นว่าจำเป็นจะไต่สวนพยานบุคคลเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ ๑๕ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการรับฟังและ ชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานมาใช้บังคับกับคดีความผิดทางพินัยโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาให้รับผิดทางพินัยจนกว่าจะมี พยานหลักฐานที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือว่าจำเลยกระทำความผิดทางพินัย

ข้อ ๑๖ การร้องขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยที่เป็นบุคคลธรรมดา ต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยดังกล่าวทำงานบริการสังคมหรือ ทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๐ วรรคสามและวรรคสี่ ของพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นคำร้องพร้อมสำเนาคำร้องของผู้กระทำความผิดทางพินัยที่ได้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหนังสือให้ความยินยอมแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการยื่นคำร้อง แล้วแต่กรณี

ให้เจ้าพนักงานคดีหรือเจ้าพนักงานศาลเสนอความเห็นเกี่ยวกับคำร้องต่อศาลโดยเร็วและ จะไต่สวนเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้กระทำความผิดทางพินัยด้วยก็ได้ และเมื่อศาลมีคำสั่งคำร้องประการใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล หากจำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลไต่สวน และมีคำสั่งรวมไปในคำพิพากษา

ส่วนที่ ๒

คำพิพากษาและคำสั่ง

ข้อ ๑๗ คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีความผิดทางพินัย อย่างน้อยต้องมีข้อเท็จจริงที่ฟังได้โดยสรุป และคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดี พร้อมด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยนั้น

ข้อ ๑๘ การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้อ่านข้อความในศาลโดยเปิดเผยต่อหน้าคู่ความ ทั้งสองฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แล้วแต่กรณี ถ้าคู่ความไม่มาศาล ศาลจะงดการอ่านคำพิพากษาหรือ คำสั่งก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลจดแจ้งไว้ในรายงาน และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่าน ตามกฎหมายแล้ว

คู่ความอาจร้องขอให้ศาลมีหนังสือแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งแทนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตามวิธีการที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดก็ได้ และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านสำหรับคู่ความนั้นในวันหนังสือแจ้งไปถึง

กรณีศาลพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ให้ศาลออกคำสั่งบังคับกำหนดเวลาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

ให้ศาลส่งคำสั่งโดยนำความตามวรรคสามของข้อ ๑๒ มาใช้บังคับแก่การส่งคำสั่งโดยอนุโลม เว้นแต่จำเลยทราบคำสั่งนั้นแล้ว

ข้อ ๑๙ คดีใดที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บุคคลใดต้องรับผิดทางพินัย อาจร้องขอให้พิจารณาพิพากษาใหม่ได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) พยานบุคคลซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในภายหลังแสดงว่าคำเบิกความของพยานนั้นเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง

(๒) พยานหลักฐานอื่นนอกจากพยานบุคคลตาม (๑) ซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิจารณาพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในภายหลังแสดงว่าเป็นพยานหลักฐานปลอมหรือเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง หรือ

(๓) มีพยานหลักฐานใหม่อันชัดแจ้งและสำคัญแก่คดี ซึ่งถ้าได้นำมาสืบในคดีอันถึงที่สุดนั้น จะแสดงว่าบุคคลผู้ต้องถูกปรับเป็นพินัยโดยคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นไม่ได้กระทำความผิดทางพินัย

การดำเนินคดีในชั้นร้องขอให้พิจารณาพิพากษาใหม่ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาศึกษาพิจารณาใหม่มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

หมวด ๓

อุทธรณ์

ข้อ ๒๐ การอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมาย ให้จำเลยที่ต้องคำพิพากษาว่ามีความผิดทางพินัยกระทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ข้อ ๒๑ การยื่นอุทธรณ์ ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาคดีนั้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษา

ในกรณีที่มีการขอขยายระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ ให้ศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร หากศาลชั้นต้นจะไม่อนุญาต ให้ส่งศาลชั้นอุทธรณ์พิจารณาสั่ง

ข้อ ๒๒ ปัญหาข้อกฎหมายที่อุทธรณ์ต้องเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลชั้นอุทธรณ์ควรวินิจฉัย ปัญหาสำคัญตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การโต้แย้งว่าการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ของรัฐขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๒) การโต้แย้งว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับนี้

- (๓) เมื่อคำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกัน หรือขัดกับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา
- (๔) เมื่อคำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่มีแนวคำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกามาก่อน
- (๕) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายขัดกับคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดของศาลอื่น
- (๖) เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างในอุทธรณ์แล้วอาจมีผลเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น
- (๗) ปัญหาข้อกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวพันกับประโยชน์สาธารณะ

หมวด ๔

ค่าฤชาธรรมเนียม

ข้อ ๒๓ ภายใต้บังคับข้อ ๒๔ การดำเนินการทางศาลตามข้อบังคับนี้ ให้คู่ความได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

ข้อ ๒๔ ความรับผิดชอบที่สุดในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

โชติวัฒน์ เหลืองประเสริฐ

ประธานศาลฎีกา

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๖๖/๒๕๖๖

บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
เรื่อง เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยและหลักเกณฑ์ในการปรับเป็นพินัย
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๒๓๐๑/๑๖๙๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง มีอำนาจเปรียบเทียบได้ ซึ่งคณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีจำนวนสามคน ประกอบด้วย ข้าราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หนึ่งคน พนักงานอัยการหนึ่งคน และพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอีกหนึ่งคน โดยเมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับได้มีการออกระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบปรับตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบปรับสำหรับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิด รวมทั้งจัดทำประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดแบบบันทึกสรุปข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และความเห็นคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิด แบบหนังสือแจ้งการเปรียบเทียบปรับ แบบบันทึกคำให้การ แบบบัญชีของกลาง แบบบันทึกการเปรียบเทียบปรับ และแบบบันทึกประวัติผู้ต้องหา ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยกำหนดให้พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และจะต้องเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย นั้น

มกอช. จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑. ตามที่มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดว่า ในกรณีที่กฎหมายฉบับใดได้กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะทำหน้าที่ในการปรับเป็นพินัยไว้แล้ว ให้เป็นไปตามที่กฎหมายฉบับนั้นกำหนดไว้ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด นั้น คณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ จะยังคงมีอำนาจในการปรับเป็นพินัยได้หรือไม่ หรือจะต้องเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยออกเป็นประกาศฉบับใหม่หรือไม่

๒. การดำเนินการปรับเป็นพินัยจะต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบปรับตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ และประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง แบบบันทึกสรุปข้อเท็จจริงพยานหลักฐาน และความเห็นคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิด แบบหนังสือแจ้งการเปรียบเทียบปรับ แบบบันทึกคำให้การ แบบบัญชีของกลาง แบบบันทึกการเปรียบเทียบปรับ และแบบบันทึกประวัติผู้ต้องหา ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริงการรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ อันเป็นกฎระเบียบกลาง หรือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะต้องออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปรับเป็นพินัยฉบับใหม่หรือไม่ อีกทั้งการเปลี่ยนโทษปรับทางอาญาเป็นโทษปรับเป็นพินัย ซึ่งผู้กระทำความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวจะไม่ถูกบันทึกประวัติอาชญากรรมนั้น จะต้องยกเลิกแบบบันทึกประวัติผู้ต้องหาตามประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติดังกล่าวหรือไม่

๓. โดยที่ ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบปรับตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ มิได้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดสามารถผ่อนชำระค่าปรับได้ จึงอาจไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ หน่วยงานของรัฐจะต้องออกระเบียบหรือแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบเพื่อวางหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัย และการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ หรือไม่

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทน มกอช. ว่า หลังจากที่พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ มกอช. ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และการดำเนินการเปรียบเทียบความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว คณะกรรมการเปรียบเทียบจะปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง และชี้แจงเพิ่มเติมว่า การบันทึกประวัติผู้ต้องหาไม่ได้มีการเชื่อมโยงกับการบันทึกประวัติอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่มีไว้เพื่อใช้ในการประกอบการกำหนดค่าปรับในกรณีที่มีการกระทำความผิดซ้ำ โดยปัจจุบันไม่มีการดำเนินการเปรียบเทียบความผิดที่ค้างอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยพิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับข้อเท็จจริงที่ผู้แทน มกอช. ชี้แจงเพิ่มเติมแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดตามมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ มีอำนาจในการปรับเป็นพินัยได้หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๑๔^๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ แต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด ประกอบกับมาตรา ๕^๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้กำหนดให้การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบตามมาตรา ๗๗^๓ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ เป็นผู้ซึ่งกฎหมายนั้นบัญญัติให้มีอำนาจในการเปรียบเทียบความผิดอาญาซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว จึงมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามที่พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ อันเป็นกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยบัญญัติไว้ มกอช. จึงต้องดำเนินการเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อประกาศกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ต่อไป

ประเด็นที่สอง การดำเนินการปรับเป็นพินัยในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร มกอช. สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบปรับที่เคยกำหนดไว้ หรือจะต้องประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปรับเป็นพินัยใหม่ รวมทั้งต้องยกเลิกแบบบันทึกประวัติผู้ต้องหาตามประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติหรือไม่ เห็นว่า เมื่อมีการเปลี่ยนความผิดอาญาซึ่งมีโทษปรับสถานเดียวตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้า

^๑มาตรา ๑๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด

ในการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ วรรคสาม และถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ได้ แต่ถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องกำหนดให้การปรับเป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน

^๒มาตรา ๕ การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวง ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา

^๓มาตรา ๗๗ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคนประกอบด้วยข้าราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หนึ่งคน พนักงานอัยการหนึ่งคน และพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอีกหนึ่งคน

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เกษตรฯ เป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ แล้ว มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง^๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้บัญญัติว่า การปรับเป็นพินัย ตามกฎหมายทั้งปวง ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การดำเนินการปรับเป็นพินัย ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากโทษทางอาญามีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะการกระทำ ความผิดที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง ดังนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการเปรียบเทียบปรับตามระเบียบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบปรับตามกฎหมาย ว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร แห่งชาติ เรื่อง แบบบันทึกสรุปข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และความเห็นคณะกรรมการเปรียบเทียบ ความผิด แบบหนังสือแจ้งการเปรียบเทียบปรับ แบบบันทึกคำให้การ แบบบัญชีของกลาง แบบบันทึก การเปรียบเทียบปรับ และแบบบันทึกประวัติผู้ต้องหา ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็น หลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้สำหรับการเปรียบเทียบปรับทางอาญา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับ แก่การดำเนินการปรับเป็นพินัยได้ ดังนั้น การดำเนินการปรับเป็นพินัยในความผิดตามกฎหมาย ว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร มกอช. จึงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับ เป็นพินัยฯ รวมทั้งกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ กฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดไว้

สำหรับแบบบันทึกประวัติผู้ต้องหาซึ่งใช้กับกรณีการกระทำความผิดอาญา เมื่อความผิดทางพินัยไม่ใช่ความผิดอาญา จึงไม่สามารถนำมาใช้ต่อไปได้ เพราะมาตรา ๓๔^๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใดรวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรมหรือในฐานะเป็นประวัติ อาชญากรรม เพื่อให้ผู้กระทำความผิดที่มีโทษการกระทำความผิดอาญาอย่างร้ายแรงต้องมีประวัติ อาชญากรรมติดตัว อย่างไรก็ตาม การเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยเพื่อประโยชน์ ในการใช้ประกอบการพิจารณาคำปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๙^๗ หรือเพื่อประโยชน์ในการ

^๔มาตรา ๓๙ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๖มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใดรวมไว้ ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม

^๗มาตรา ๙ ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิด ทางพินัย และพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย

(๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิดทางพินัย

(๔) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย

(มีต่อหน้าถัดไป)

จัดทำรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๓^{๘๘} เจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมสามารถดำเนินการดังกล่าวได้ตามข้อ ๑๔^{๘๙} แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยฯ แต่จะนำข้อมูลนั้นไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยในเรื่องอื่นที่มีใช้การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น นอกจากนี้ บันทึกประวัติดังกล่าวควรใช้คำว่า “ผู้ถูกกล่าวหา” หรือ “ผู้กระทำความผิดทางพินัย” จะใช้คำว่า “ผู้ต้องหา” ซึ่งใช้เรียกบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดอาญามิได้

ประเด็นที่สาม มกอช. จะต้องออกระเบียบหรือแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเปรียบเทียบปรับตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ เพื่อวางหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยและการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยให้สอดคล้องกับมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ หรือไม่ เห็นว่า ตามที่ได้ให้ความเห็นในประเด็นที่สองแล้วว่า หลักเกณฑ์และวิธีการเปรียบเทียบปรับตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และประกาศสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติดังกล่าวเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้สำหรับการเปรียบเทียบปรับทางอาญา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่การดำเนินการปรับเป็นพินัยได้ ดังนั้น การดำเนินการปรับเป็นพินัยในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร มกอช. จึงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ รวมทั้งกฎกระทรวงและระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง^{๙๐} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ประกอบกับข้อ ๖^{๙๑}

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๗)

ในการชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยร้องขอ และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลจะให้ผ่อนชำระก็ได้ และในกรณีเช่นนั้นหากผู้กระทำความผิดทางพินัยผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้การผ่อนชำระเป็นอันยกเลิกและผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วนภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนด หากไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๓๐ แล้วแต่กรณี

รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยจะวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่งและการผ่อนชำระตามวรรคสองเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้และระเบียบของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ วรรคสอง ก็ได้

“มาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ และให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงานนั้นแล้วเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี

“ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๙ และการจัดทำรายงานตามมาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็นหลักฐาน แต่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยในเรื่องอื่นที่มีใช้การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

การเก็บรักษาข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้จัดเก็บโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

^{๘๘}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

^{๘๙}ข้อ ๖ ในการวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๙ วรรคสาม อย่างน้อยต้องกำหนดให้มีผล ดังต่อไปนี้

(๑) ในการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙ (๑) เพื่อกำหนดจำนวนค่าปรับเป็นพินัยในเบื้องต้น จากนั้นจึงพิจารณาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙ (๒) ถึง (๔) ประกอบ เพื่อใช้เป็นเหตุในการลดหรือเพิ่มจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่ได้กำหนดไว้ในเบื้องต้น

(มีต่อหน้าถัดไป)

ข้อ ๗^{๑๒} และข้อ ๘^{๑๓} แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยและการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยเพื่อเป็นหลักเกณฑ์กลางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ถือปฏิบัติในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยและการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยไว้แล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ จึงถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติประสงค์จะวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยและการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยเพิ่มเติมในรายละเอียดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการดังกล่าวให้เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ ก็สามารถดำเนินการวางระเบียบตามมาตรา ๙ วรรคสาม^{๑๔} ประกอบกับข้อ ๑๖^{๑๕} แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยฯ ได้ โดยให้คำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร และต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยฯ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๖

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๑)

(๒) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดทางพินัยจำนวนค่าปรับเป็นพินัยต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ที่ได้รับ แต่ต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยกำหนดไว้

(๓) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีฐานะยากจนและกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพื่อยังชีพของตนและครอบครัว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดค่าปรับเป็นพินัยในอัตราต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าห้าสิบบาทหรือน้อยกว่าอัตราขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วแต่กรณี โดยมีให้นำความใน (๒) มาใช้บังคับ

^{๑๒}ข้อ ๗ ในการพิจารณาให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยผ่อนชำระตามมาตรา ๙ วรรคสอง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาฐานะการเงิน รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน เว้นแต่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีพฤติการณ์หลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัย

การกำหนดจำนวนเงินและระยะเวลาในการผ่อนชำระ ให้พิจารณาจากจำนวนค่าปรับเป็นพินัย ประกอบกับฐานะการเงิน รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน เพื่อไม่ให้กระทบต่อการดำรงชีวิตของผู้กระทำความผิดทางพินัยและครอบครัว ทั้งนี้ การผ่อนชำระต้องเสร็จสิ้นก่อนขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ ไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

^{๑๓}ข้อ ๘ ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยไม่ได้ออกระเบียบตามข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยตามแนวทางตามข้อ ๖

^{๑๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

^{๑๕}ข้อ ๑๖ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจกำหนดระเบียบปฏิบัติเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ได้ แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายและระเบียบนี้ โดยให้คำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร

เรื่องเสรีจที่ ๘๔๔/๒๕๖๗

บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
เรื่อง การส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย และการบังคับคดี
ความผิดทางพินัยแก่คนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์
และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑

กรรมการท่องเที่ยวได้มีหนังสือ ที่ กก ๐๔๐๒/๔๐๑๗ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติให้บทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อยู่ในบัญชี ๑ ทำยพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กรรมการท่องเที่ยวจึงขอหารือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ และกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังต่อไปนี้

๑. กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย และไม่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่ในราชอาณาจักร แนวทางปฏิบัติในการส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา ตามกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๘ วรรคสอง ควรปฏิบัติอย่างไร

๑.๑ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรและไม่ได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักร ภายหลังกระทำความผิดแล้ว หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานมอบหมาย จะต้องส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาไปยังที่อยู่นอกราชอาณาจักรของผู้ถูกกล่าวหาหรือไม่

๑.๒ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะต้องส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาไปยังที่พักที่ผู้ถูกกล่าวหาได้แจ้งไว้ขณะอยู่ในราชอาณาจักรได้หรือไม่ เช่น ส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาไปยังโรงแรมที่พักของผู้ถูกกล่าวหา

๑.๓ ในกรณีที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้อาศัยอยู่ในที่อยู่ที่ได้แจ้งไว้กับหน่วยงานของรัฐ เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหน่วยงานมอบหมายส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาไปยังที่พักที่ผู้ถูกกล่าวหาได้แจ้งไว้จะถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งข้อกล่าวหาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

๑.๔ ในกรณีที่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใด ๆ ว่าผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ได้รับหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา ควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อที่จะได้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว

๒. กรณีผู้กระทำความผิดทางพินัยเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย และไม่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่ในราชอาณาจักร แนวทางปฏิบัติในการส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย ให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยทราบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๐ ควรปฏิบัติอย่างไร

๒.๑ กรณีผู้กระทำความผิดทางพินัยเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร และไม่อยู่ในราชอาณาจักรภายหลังกระทำความผิดแล้ว การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่นอกราชอาณาจักรของผู้กระทำความผิด เป็นการส่งคำสั่งไปยังที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือไม่

๒.๒ กรณีผู้กระทำความผิดทางพินัยเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร และไม่อยู่ในราชอาณาจักรภายหลังกระทำความผิดแล้ว การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ผู้กระทำความผิดได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐขณะอยู่ในราชอาณาจักรถือเป็นการส่งคำสั่งไปยังที่อยู่ตามที่ได้แจ้งไว้กับหน่วยงานของรัฐ แม้ว่าผู้กระทำความผิดจะไม่ได้พักอาศัยในที่อยู่ดังกล่าวแล้ว ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือไม่ เช่น ส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยไปยังโรงแรมที่พักของผู้กระทำความผิดตามที่ได้แจ้งไว้ แม้ว่าผู้กระทำความผิดจะไม่ได้อาศัยอยู่ที่โรงแรมแล้วก็ตาม

๒.๓ ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงใด ๆ ว่าผู้กระทำความผิดทางพินัยที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ได้รับหรือถือว่าได้รับคำสั่งปรับเป็นพินัยควรปฏิบัติอย่างไร เพื่อที่จะได้ถือว่าได้รับทราบคำสั่งปรับเป็นพินัยแล้ว

๓. กรณีที่ไม่ปรากฏที่อยู่ของผู้กระทำความผิดทางพินัยที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ทั้งในราชอาณาจักรและนอกราชอาณาจักร ควรปฏิบัติอย่างไร เพื่อที่จะได้ดำเนินการขบวนการปรับเป็นพินัยโดยชอบด้วยกฎหมาย

๔. กรณีการบังคับคดีผู้กระทำความผิดทางพินัยเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว แต่ผู้กระทำความผิดทางพินัยไม่ได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรและไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินอยู่ในราชอาณาจักร ควรปฏิบัติอย่างไร

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้พิจารณาข้อหาหรือของกรรมการท่องเที่ยว โดยมีผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กรมการท่องเที่ยว) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อหาหรือนี้มีประเด็นต้องพิจารณาเพียงสองประเด็น และมีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาหรือการส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้แก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นคนต่างด้าว โดยบุคคลนั้นยังอยู่ในราชอาณาจักร จะส่งไปยังที่พักที่บุคคลนั้นได้แจ้งไว้ขณะอยู่ในราชอาณาจักร ได้หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๒๐^๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามเอกสารหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ แม้ชาวต่างชาติ นักท่องเที่ยว หรือคนต่างด้าว ซึ่งไม่มีที่พัก

^๑มาตรา ๒๐ เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

เป็นหลักแหล่ง ไม่มีที่อยู่ที่ปรากฏตามเอกสารหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แต่เนื่องจากกรณีที่บุคคลดังกล่าวเข้ามาในราชอาณาจักรนั้น มาตรา ๓๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต้องพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อมีการเปลี่ยนที่พักอาศัยจะต้องแจ้งที่พักอาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตำรวจ แล้วแต่กรณี ด้วย และมาตรา ๓๘^๓ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองฯ บัญญัติให้เจ้าบ้าน เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือผู้จัดการโรงแรมซึ่งรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเข้าพักอาศัย จะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตำรวจ แล้วแต่กรณี ด้วย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงสามารถขอความร่วมมือจากสถานีตำรวจหรือสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองในการตรวจสอบข้อมูลที่อยู่ของคนต่างด้าวและส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาหรือส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยไปยังที่อยู่ตามที่บุคคลนั้น

^๒มาตรา ๓๗ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ประกอบอาชีพหรือรับจ้างทำงาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวหรือกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

(๒) พักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลสมควร ไม่สามารถพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งการเปลี่ยนที่พักอาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เข้าพักอาศัย

(๓) แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่คนต่างด้าวผู้นั้นพักอาศัยภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ย้ายไป ในกรณีเปลี่ยนที่พักอาศัย และถ้าที่พักอาศัยใหม่อยู่ต่างท้องที่กับสถานีตำรวจท้องที่เดิม คนต่างด้าวผู้นั้นต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่ไปพักอาศัยใหม่ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึงด้วย

(๔) ถ้าเดินทางไปจังหวัดใดและอยู่ในจังหวัดนั้นเกินสี่สิบสี่ชั่วโมง ให้คนต่างด้าวผู้นั้นแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึง

(๕) ถ้าอยู่ในราชอาณาจักรเกินเก้าสิบวัน คนต่างด้าวผู้นั้นต้องมีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมืองทราบถึงที่พักอาศัยของตนโดยมิชักช้าเมื่อครบระยะเก้าสิบวัน และต่อไปให้กระทำเช่นเดียวกันทุกระยะเก้าสิบวัน ถ้าท้องที่ใดมีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ จะแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองแห่งนั้นก็ใช้ได้

ความใน (๓) และ (๔) จะมีให้ใช้บังคับแก่กรณีใดตามมาตรา ๓๔ โดยเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

การแจ้งตามมาตรา ๓๗ คนต่างด้าวอาจไปแจ้งด้วยตนเองหรือมีหนังสือแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

^๓มาตรา ๓๘ เจ้าบ้าน เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือผู้จัดการโรงแรมซึ่งรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเข้าพักอาศัย จะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ที่บ้าน เคหสถาน หรือโรงแรมนั้นตั้งอยู่ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่คนต่างด้าวเข้าพักอาศัย ถ้าท้องที่ใดไม่มีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่นั้น

ในกรณีที่บ้าน เคหสถาน หรือโรงแรมที่คนต่างด้าวเข้าพักอาศัยตามวรรคหนึ่งตั้งอยู่ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมือง

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๐^๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้
ตั้งนัยความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยในเรื่องเสร็จที่ ๘๔/๒๕๖๗^๕

ประเด็นที่สอง การส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย การดำเนินคดี
และการบังคับคดีความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑
แก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นคนต่างด้าวและไม่อยู่ในราชอาณาจักรภายหลังกระทำความผิดแล้ว
จะต้องดำเนินการอย่างไร เห็นว่า แม้พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้เปลี่ยน
ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามมาตรา ๗๕^๖ มาตรา ๗๖^๗ มาตรา ๗๘^๘ มาตรา ๗๙^๙
มาตรา ๘๐^{๑๐} มาตรา ๘๑^{๑๑} และมาตรา ๘๒^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ฯ ให้เป็น
ความผิดทางพินัย แต่ความผิดอาญาที่มีโทษจำคุกและโทษปรับตามมาตรา ๗๗^{๑๓} และมาตรา ๘๓^{๑๔}
แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันยังคงเป็นความผิดทางอาญา การดำเนินคดีในส่วนความผิดทางพินัย
ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ฯ แก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นคนต่างด้าวซึ่งอยู่
นอกราชอาณาจักร เช่น การส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย หรือการบังคับคดี
ตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุด จึงอาจใช้วิธีการขอความช่วยเหลือในเรื่องทางอาญาตามพระราชบัญญัติ
ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้โดยอนุโลม ดังนั้น กรมการท่องเที่ยว
ควรหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์
และวีดิทัศน์ฯ แก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นคนต่างด้าวที่อยู่นอกราชอาณาจักร ต่ออัยการสูงสุด

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๕บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การเทียบตำแหน่งข้าราชการ
กรุงเทพมหานครเพื่อแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย และ
การดำเนินการอื่นในกรณีที่มีการผิดนัดการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย

^๖มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย
ตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

^๗มาตรา ๗๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท

^๘มาตรา ๗๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคสอง มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง หรือ
มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

^๙มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือประกอบกิจการดังกล่าว
ในระหว่างถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตั้งแต่สองแสนบาท
ถึงหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

^{๑๐}มาตรา ๘๐ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ วรรคสอง มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๘
มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

^{๑๑}มาตรา ๘๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัย ต้องชำระ
ค่าปรับเป็นพินัยตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

^{๑๒}มาตรา ๘๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง หรือประกอบกิจการ
ดังกล่าวในระหว่างถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตั้งแต่
หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

^{๑๓}มาตรา ๗๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง หรือนำภาพยนตร์ตามมาตรา ๒๖ (๗)
ออกเผยแพร่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๑๔}มาตรา ๘๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่
ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หรือผู้ซึ่งอัยการสูงสุดมอบหมาย ซึ่งเป็นผู้ประสานงานกลาง ตามมาตรา ๖^๕ และมาตรา ๓๖^๖ แห่งพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาฯ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการดำเนินคดีตามข้อหาต่อไปนี้

นอกจากนี้ คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยมีข้อสังเกตว่า หากกรรมการท่องเที่ยวได้ร้องขอความช่วยเหลือในเรื่องทางอาญาตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาฯ แล้ว กรรมการท่องเที่ยวควรแจ้งชื่อและรายละเอียดอื่น ๆ ของคนต่างด้าวผู้กระทำความผิดทางพินัยนั้นให้แก่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและขอความร่วมมือให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแจ้งให้กรรมการท่องเที่ยวทราบ ในกรณีที่ต่อมาบุคคลต่างด้าวดังกล่าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ฯ แก่บุคคลต่างด้าวดังกล่าวต่อไปภายในอายุความ

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๖๗

^๕มาตรา ๖ ให้อัยการสูงสุดหรือผู้ซึ่งอัยการสูงสุดมอบหมายเป็นผู้ประสานงานกลาง

^๖มาตรา ๓๖ หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศให้เสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลาง